

Obiceiuri și tradiții de Crăciun

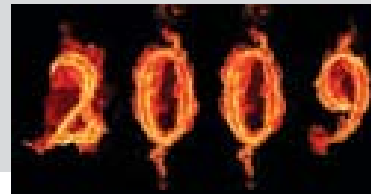
Sărbătoarea Nașterii Domnului, cum era odinioară, pe vremea bunicilor noștri, în imagini și versuri de colinde. Tradiții care se sting sub tăvălugul globalizării, aduceri aminte la ceas de sărbătoare.

pag 3, 5-14

Informația de Mureș revine pe 8 ianuarie 2009

Următoarea editie din Informația de Mureș va apărea pe tarabe joi, 8 ianuarie 2009

Abonamentul de la pagina 5
Ofertă imbatabilă!

Eugenia Kiss

eugenia@infoms.ro

editorial

Dorințe de An Nou

Nu am nici o dorință legată de darurile lui Moș Crăciun. Orice voi găsi sub ramurile bradului de Crăciun va fi binevenit.

Știu însă ce îmi doresc să ne aducă tuturor Anul Nou. Cu ardoare îmi doresc.

În primul rând să scăpăm, să uităm definitiv un termen care ne-a marcat profund, fără să ne dăm seama, pe toți cei trăitori în acest oraș, în acest județ, în această țară.

Este vorba de TOLERANȚĂ.

Nu e supărător?

Să ne tolerăm unii pe alții.

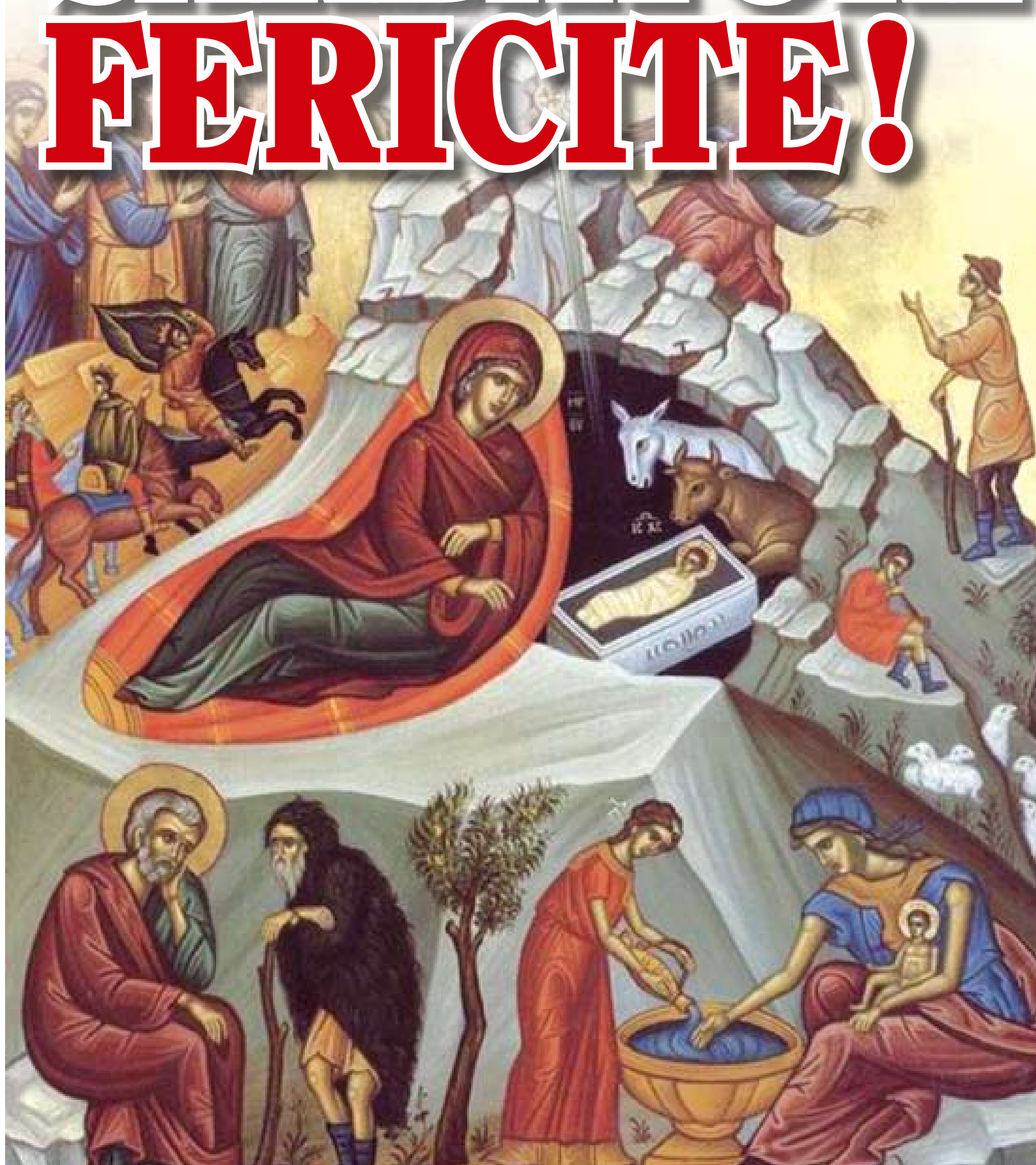
Toleranța naște monștri.

Toleranța adâncește fricțiunile și neînțelegerile tocmai pentru că e vorba de toleranță. Într-un sens mai larg ar fi: "lasă-i pe ceilalți să facă ce vor, atâta timp cât nu ne deranjează.

Îi tolerăm ce-i tolerăm și le băgăm pumnul în gură când ne sar capacele."

pagina 2

SĂRBĂTORI FERICITE!

Televiziunea Tîrgu Mureș urează tuturor telespectatorilor săi multă sănătate și bucurii. La Mulți Ani!

ȘTIRI pe scurt

Campania „Și tu poți fi înger” a ajuns la final

90 de pachete cu jucării, dulciuri și hăinuțe și 2.400 de lei. Atât au reușit să adune membrii Casei de Cultură a Studenților din Tîrgu Mureș. Campania nu a urmărit doar să îi ajute financiar pe copiii și tinerii cu dizabilități, dar a avut și un mesaj umanitar, „acela de sensibilizarea publicului și conștientizarea de fapt că sunt și astfel de oameni, care trăiesc lângă noi, care nu sunt chiar atât de diferiți de noi” a declarat Andrea Toth, directorul Casei de Cultură a Studenților.

Tinerii cu dizabilități de la Fundația „Alpha Transilvană” s-au pregătit cu un program artistic ca semn de mulțumire pentru cei care s-au implicat în campania „Și tu poți fi înger”. Mai întâi, copiii de la Centrul Perseverența și-au dovedit talentul de dansatori, prin „Dansul fulgilor de nea”. Apoi tinerii de la Centrul ATRIUM au prezentat un colaj de dansuri armenice.

Spectacolul a fost încheiat de viitorii actori de la Universitatea de Artă Teatrală care au fost și parteneri în această campanie. „Și tu poți fi înger” s-a încheiat într-un mod memorabil, atât pentru invitați, cât și pentru beneficiari.

Eroii Revoluției, în uitare

Aproximativ 100 de târgumureșeni și-au amintit duminică de ororile Revoluției din 1989. După slujba religioasă oficiată de preoți ortodocși și reformați în fața Troiței, monument ridicat în centrul municipiului în memoria victimelor, primarul municipiului, Dorin Florea, precum și reprezentanții mai multor instituții au depus coroane de flori.

„Cred că pentru fiecare, Revoluția a însemnat un moment în care îl marchează toată viața, în ceea ce înseamnă o speranță în democrație și a unui respect față de fiecare, o libertate pe care din păcate fiecare îl înțelege în felul lui” a declarat primarul municipiului Tîrgu Mureș, Dorin Florea. Chiar dacă au trecut deja 19 ani de la evenimentele din 1989, durerea rudelor celor care și-au sacrificat viața, este încă vie. Târgumureșenii care și-au sacrificat viața pentru libertate, au murit degeaba. Așa cred aparținătorii, care au inimile sfâșiate și lacrimi în ochi au aprins lumânări și au spus o rugăciune pentru liniștea sufletească a eroilor.

Căldură mai scumpă din martie

Energomur și Primăria Tîrgu Mureș ne-au scumpit din nou căldura. Hotărârea privind mărirea prețului gigacaloriei a fost aprobată marți de Consiliul Local. Prețul energiei termice a fost scumpit cu 7,5 lei/gigacalorie. Hotărârea se va aplica din luna martie. Târgumureșenii deserviți de Energomur sunt revoltați de această hotărâre a aleșilor locali. Locuitorii din Tîrgu Mureș plătesc unul dintre cele mai scumpe tarife pentru energia termică din țară.

Ionel Albu

Prețul energiei termice a fost majorat marți în ședința Consiliului Local. Energomur și executivul Primăriei Tîrgu Mureș au inițiat un proiect de hotărâre prin care prețul căldurii va fi mai mare cu 7,5 lei pe gigacalorie. Motivul principal al scumpirii este creșterea prețului la gazele naturale. O altă justificare este că se va produce energie termică mai eficient, deoarece banii suplimentari încasați vor fi alocați investițiilor în modernizarea centralelor termice. „Se pot realiza de exemplu 1,5 km de rețea termică preizolată, sau se poate realiza distribuție pe orizontală la 25 de blocuri arondate centralelor termice din Tîrgu Mureș”, a declarat Andreea Bauer, director Energomur

Astfel târgumureșenii vor plăti de la începutul anului viitor 193, 5 lei pe gigacalorie față de de 186 lei cât este în prezent. Târgumureșenii, mai ales pensionarii, s-au arătat revoltați față de noua scumpire. Majoritatea dintre ei nu vor putea să plătească facturile la căldură. „Mi se pare anormală majorarea pentru că noi suntem mari producători de gaz, noi, țara noastră. Peste 60 % din producția de gaz se consumă în țara asta, iese din pământul românesc”, ne-a mărturisit Constantin Vrânceanu, pensionar.

„Nu-i normal absolut deloc, mai ales pentru oamenii bătrâni care nu au pensia convenită și au greutăți foarte mari”, s-a plâns Lenuța Rus.

„Pentru pensionari nu-i prea bun că n-avem din ce. Tragem din altă parte, din mâncăruri sau așa ceva”, ne-a spus Dosa Ema, pensionar.

„Este o minciună și o hoție. Am 74 de ani și așa ceva n-am întâlnit, fură hainele de pe noi”, s-a plâns Kovacs Francisc, pensionar.

În alte orașe

Comparativ, în țară, prețul gigacaloriei este cu mult mai mic. În municipiul Cluj gigacaloria costă 169 lei, în timp ce în Drobeta Turnu Severin prețul este de 108 lei. Cel mai mic preț din țară este în Pitești unde gigacaloria costă doar 100 lei, la jumătate de preț față de Tîrgu Mureș.

Gigacaloria electorală

Inițiatorii proiectului au mai vrut să scumpească prețul gigacaloriei și în luna octombrie, dar de teama consecințelor negative pe care majorarea le-ar fi putut avea asupra campaniei electorale, aleșii locali au amânat discutarea propunerii.

editorial

Eugenia Kiss

continuare din pagina 1

Dorințe de An Nou

Mi-aș dori ca TOLERANȚĂ să fie înlocuit cu RESPECT. Să ajungem să ne respectăm toți fiecare în parte, tradiția, limba, obiceiurile, ciudățeniile. Cu bune și cu rele, ar trebui să ne respectăm. Dacă de 19 ani încoace ne-am fi respectat în loc să ne tolerăm am fi ajuns departe. Am fi învățat lucruri elementare unii despre ceilalți. Ce bine ar fi fost! Dar ne-am lăsat prostiți de falși lideri, de false precepte, de false idealuri. Până la urmă nu toți dorim același lucru? M-aș mira să aflu că nu.

Mi-aș mai dori să văd în sfârșit că cei care sunt la putere nu mai vor să fie adulați, ei și gașca lor. Mi-ar da încredere dacă la categoria greilor, aceea a Omului Anului sau, mai nou, această plină de grandoare manifestare, „Cei mai puternici mureșeni” s-ar regăsi și alți oameni. Nu mereu și mereu aceiași, mai ales dacă de multă vreme nu mai profesază într-un domeniu în care acum sunt declarați PUTERNICI. Sunt totuși câteva sute de mii de oameni în județul ăsta oameni buni. Nu-i mai subestimați. Și mă întorc din nou la respect.

Mi-ș mai dori și alte lucruri simple, dar care dau sens și frumusețe vieții.

Trecători prin lumea asta, cu bune și cu rele, haideți să ne respectăm unii pe alții.

Poate aceste sărbători să fie un început.

Poate acest sfârșit de an să marcheze finalul unei epoci triste și nou al să aducă în sfârșit liniștea și pacea între noi.

Sărbători fericite. La Mulți Ani.

fotografiile cititorilor www.infoms.ro/poze

Pofta care vine mâncând de Crăciun și Anul Nou

După un post de 40 de zile, porcul tăiat de Ignat ne face tuturor semne irezistibile

Eugenia Kiss

L-am tăiat prin asomare, dar mai ales așa cum cere tradiția, prin înjunghiere, pentru ca sângele să se scurgă ușor și carnea să rămână fragedă. Și tot cum cere buna tradiție românească, porcul s-a transformat treptat, în bucatele atât de apetisante și de dorite de fiecare dintre noi. Cârnați, răcitură, caltaboș, jumări, lebervurșt, sau în friptură de pulpă la tavă, chiftelute, șnițele pufoase, sărmăluțe-n foi de varză murată doar atât cât trebuie, sau ciorbă de perișoare îndoită-n smântână. Toate aceste bunătăți vor fi pe masa de Crăciun, îndemnându-ne să ne înfruptăm din ele în timp ce le acompaniem cu țuiculiță mărgelată fiartă, vin tânăr și zănatec, fiert cu scortșoară sau doar curat, în pielea lui, bere spumoasă și rece și câte și mai câte bunătăți, special pregătite doar pentru aceste zile. Dar să le pomenim și pe ele. Salate de boeuf, ouă umplute, clătite cu dulceț sau carne, brânzeturi, cozonaci, prăjituri și murături.

Am omis ceva? Probabil. Pentru că fiecare hogoac își are obiceiurile lui. Doar de el știute.

Cu atâta revărsare pantagruelică peste sărmănele noastre simțuri, ne vom arunca orbește peste mesele ce stau să se rupă sub povara gustoaselor preparate. Vom colinda de la o casă la alta și invariabil, între tradiționalele colinde, ne vom înfrupta. Pentru că în nopțile Crăciunului porțile caselor sunt deschise tuturor și mesele pline.

Facem acest lucru de când ne știm și probabil vom proceda la fel și în continuare.

Dar e bine să nu uităm să mâncăm doar atât cât ne trebuie. Organismul nostru nu a fost conceput pentru excese și din păcate an de an cei care au uitat simțul măsurii au avut de suferit.

"Masa festivă de Crăciun și de Anul Nou este ca un magnet pentru noi toți. După un post mai mult sau mai puțin respectat avem tendința de a exagera nu doar cu felurile de

mâncare pe bază de carne de porc, cât mai ales cu porțiile, cantitățile pe care le consumăm. Factorul psihologic e prezent. Unii dintre noi din cauza stării sociale au posibilitatea doar acum să mănânce din toate aceste bunătăți iar alții mănâncă din obișnuință. Aceste două categorii trebuie să fie foarte atente la ce și cât consumă. Pentru că în urma exceselor nu vor avea de suferit doar fizic, ci și psihic. Depresiile care apar în perioada sărbătorilor și imediat după sărbători, s-a stabilit că au legătură directă, în marea majoritate a cazurilor, și cu excesele alimentare. Pe acest fond sfătuim pe toată lumea să fie atentă la ce și cât consumă", ne-a spus psihologul Ana Maria Cociș.

Sfatul psihologului este bun veți spune, dar noi știm mai bine. Dacă tradiția cere mâncare multă, grea, plină de colesterol, așa o vom face și o vom și mânca.

Singura problemă ar fi că nu avem timp să ne tragem sufletul după Crăciun, că și vine Anul Nou peste noi. Alt prilej de dezmăț culinar.

Și cum parcă două asemenea festinuri sunt prea mult pentru unii dintre noi, sălile secțiilor de urgență se umplu de concetățeni de-ai noștri.

Indigestiile, colicile și toxiinfecțiile alimentare ne întrerup brutal sărbătorile.

Atenție așadar la ce, cum și cât mâncăm. Sunt așteptate, gustoase, suculente, pline de arome îmbietoare, dar trebuie să ne limităm doar la cât ne este necesar. Doar așa vom putea savura în liniște și bunătățile gastronomice și frumusețea sărbătorilor.

Poftă mare!
Crăciun Fericit!

La Mulți Ani cu pace și sănătate!

Poale în Brâu Rețeta lui Păstorel Teodoreanu

Cunoscut ca un minunat scriitor, Păstorel Teodoreanu are și renumele de unul din cei mai fini cunoscători în ale festinurilor alimentare agrementate cu licori bahice...

La o șuetă cu două vechi cunoștințe Păstorel participă la "facerea" acestei delicatese.

"Topește drojdia într-un recipient în care torni o lingură-două de apă căldică. O amesteci cu o lingură de făină și o linguriță de zahăr. O lași să crească 20 de minute. Pui restul făinii într-un castron mai mare și torni la mijloc drojdia, laptele călduț, gălbenușurile, sarea și zahărul. Le amesteci bine și începi frământatul. După zece minute începi să torni, încet-încet, untul topit, călduț, nu fierbinte, câte o lingură-două, frământând mereu, până se termină untul. Aco- perii cu un șervet gros și lași să crească o oră și jumătate. Când a crescut aluatul, ungi o tavă cu unt fierbinte, faci aluatul sul și-l tai în bucăți de mărimea unei bile de biliard. Îl întinzi apoi cu meșteșul (sucitorul), punând la mijloc o brânză de oi grasă și frământată. La 7 kg brânză, pui două ouă întregi. Aduni pe urmă marginile aluatului în același sens, ca niște falduri, strângându-le, ca să fie lipite. Le mai lași 15-20 minute la loc cald, să mai

crească puțin. Pe urmă, ungi cu ou și coci, la cuptor potrivit, cam jumătate de oră...

Aprobând și această rețetă, una din cele două vechi, dar nu bătrâne (vechi am zis), tovarășe de copilarie, astfel grăi:

- Acuma, că am atins vârsta înțelepciunii, îmi poți răspunde sincer la o întrebare, asigurându-te că supărare nu încap: ai mâncat și "alivenci" și "poale-n brâu" și la ea, și la mine. Care ți-au plăcut mai mult?
- N-o să vă supărați nici una?
- Jurăm, au răspuns într-un glas.
- Ei bine, ale lui Cezar Petrescu.
- Cum?
- Uite-așa! Are o rețetă bătrânească, într-un caiet vechi.
- De ce nu ne-o spui și nouă?
- Pentru că n-o știu!

►► "1 kg făină, 3 ouă, 200 gr unt, o lingură rasă de zahăr, sare, 300- 400 gr lapte și chiar mai mult (cât sugerează aluatul), drojdie proaspătă de mărimea unei nuci. Rețeta este preluată din volumul "Gastronomie", al

ȘTIRI pe scurt

Predare de ștafetă la CJ Mureș

Ciprian Dobre s-a retras marți oficial din rândul consilierilor județeni și a renunțat la vicepreședinția Consiliului Județean, pentru a activa ca și deputat în Parlamentul României. Locul lăsat liber de către Dobre a fost ocupat în ultima ședință din acest an a consilierilor. Cristian Chirțes, membru al PNL și director al Direcției Silvice, este noul vicepreședinte CJ Mureș, ales prin vot secret cu 21 de voturi pentru și 11 împotriva. Contracandidatul său a fost Mihai Poruțiu din partea partidului democrat liberal, care însă nu a reușit să îl devanseze pe Chirțes. Nicolae Havrileț, membru al PNL, a preluat mandatul de consilier județean al lui Ciprian Dobre. Havrileț a depus marți jurământul, fiind investit în funcție de către o comisie de validare.

Caritate de la Caritas

8000 de cadouri de Crăciun au fost distribuite copiilor din Transilvania de Organizația Caritas Alba Iulia. În județul Mureș cu ajutorul parohiilor și al altor organizații s-au distribuit aproape 1600 de pachete de Crăciun, cu jucării, rechizite școlare, îmbrăcăminte și dulciuri. Cadourile au fost împachetate de copii germani pentru copiii din România. Anul acesta organizația Caritas și-a îndreptat atenția asupra nevoilor familiilor și a derulat o serie de programe destinate fie întregii familiei, fie unora dintre membrii familiei.

Bătălie pentru Casa de Cultură

Reprezentanții Fundației pentru Tineret au anunțat că vor începe demersurile pentru preluarea în patrimoniul organizației a Casei de Cultură „Mihai Eminescu” din Tîrgu Mureș. Noua conducere a fundației desemnată la ședința de reorganizare a organizației susține că potrivit legii, casa de cultură trebuie să le revină, așa cum s-a întâmplat și în alte municipii din România. Momentan, Casa de Cultură se află în administrarea primăriei Tîrgu Mureș.

Claudiu Maior, viceprimar

Claudiu Maior a ajuns viceprimar cu votul liberalilor. Consilierul local Constantin Florea a decis, fără să-și consulte colegii, să-l voteze pe Maior viceprimar. Consilierii UDMR au părăsit sala de ședință în semn de protest. Ei nu au dorit să aleagă viceprimarul în regim de urgență, așa cum s-a și întâmplat. Gestul lor l-a ajutat pe alesul din PD-L să ocupe fotoliul de vice.

Ionel Albu

Claudiu Maior este de ieri viceprimar cu ajutor liberal. Fără votul consilierului PNL, Constantin Florea, numirea lui Maior în funcția de viceprimar al municipiului Târgu Mureș ar fi fost imposibilă în ședința de astăzi, după ce aleșii UDMR au părăsit sala de ședință pentru că nu au fost de acord să voteze în regim de urgență alegerea viceprimarului. După ce aceștia s-au retras din ședință, în sală au rămas 11 consilieri. În această situație, ședința urma să se amâne din lipsă de cvorum. După cinci minute de la plecarea consilierilor maghiari a apărut și Constantin Florea care a făcut posibilă continuarea ședinței. Liberalul a votat exact ca și grupul de consilieri PD-L, PSD și PRM, fără a cere aprobarea partidului. „În primul rând vreau să vă spun că am venit

puțin târziu la ședință și chiar nu știam ce s-a întâmplat în sală. De această dată a fost o hotărâre a mea personală, nu am avut nici timp să mă consult cu partidul în acest sens. Este hotărârea mea și răspund pentru ea”, a declarat Constantin Florea, consilier local PNL.

Noul viceprimar, Claudiu Maior, s-a arătat surprins de modul în care a votat consilierul liberal. „Vreau să-i mulțumesc public domnului Florea, nu m-am așteptat să voteze alături de noi, chiar am avut emoții vis-a-vis de acest vot. Întotdeauna îi așteptăm pe cei cu colană vertebrală la PD-L”, a mărturisit Maior.

Viceprimarul proaspăt ales a primit astfel un cadou neașteptat de Crăciun din partea unui adversar politic.

Consilierii mureșeni - cei mai ineficienți

Consilierii municipali din Târgu Mureș sunt printre primii la deplasări în străinătate, dar și ultimii la participarea la ședințe, relevă un studiu efectuat de Institutul de Politici Publice (IPP), dat publicității marți.

Majoritatea noilor consilieri locali nu au avut nicio inițiativă legislativă în primele luni de mandat, votând doar proiectele inițiate de primari, se arată studiul.

Conform studiului, rezultat al monitorizării, timp de 10 luni, a activității unui număr de 20 de municipii din țară, deși prezența consilierilor la ședințe înregistrează, în general,

o valoare satisfăcătoare, în majoritatea municipiilor unde s-a efectuat cercetarea, aleșii locali s-au limitat la a vota proiectele edilului.

Studiul relevă faptul că, în majoritatea consiliilor locale, aleșii au participat constant la ședințe, însă există și cazuri în care, timp de o lună de zile, nu a fost convocată nicio ședință.

Este vorba despre municipiul Târgu Mureș, unde în luna august nu s-a ținut nicio ședință, și despre Consiliul Local Miercurea Ciuc care, în aceeași perioadă de timp, s-a întrunit în două ședințe extraordinare, dar în niciuna ordinară.

Excepția o reprezintă Consiliul Lo-

cal Turda, unde majoritatea consilierilor au avut cel puțin o inițiativă legislativă. Majoritatea proiectelor care au reprezentat contribuția consilierilor au fost semnate de grupuri de consilieri, șansa ca acestea să fie adoptate sporind în mod semnificativ, se mai arată în studiu.

În ceea ce privește deplasările în străinătate, consilierii municipali nu au participat la foarte multe deplasări externe în perioada iulie-septembrie. Doar consilierii din Satu Mare au efectuat cinci deplasări, iar cei din Târgu Mureș patru deplasări.

IPP subliniază însă că, în cele mai multe cazuri, consilierii nu întocmesc la revenirea în țară un raport pe

care să-l facă public și un angajament privind felul în care intenționează să folosească experiența acumulată în slujba cetățenilor.

În studiul efectuat de IPP se arată că Legea 215/2001 a administrației publice prevede că votul consilierilor 'se consemnează într-un proces verbal, semnat de consilierul care conduce ședințele de consiliu și de secretarul unității administrativ teritoriale'. Cu toate acestea, în practică, modalitatea de vot în consiliu nu este consemnată individual, astfel încât cetățenii să poată afla care este contribuția fiecăruia la decizia generală.

Un exemplu de bună practică este municipiul Bistrița, dar și în consili-

ile din Râmnicu Vâlcea, Hunedoara, Botoșani, Suceava, Reșița sau Roman se consemnează votul pentru fiecare proiect în parte. În municipii precum Mangalia, Alexandria, Lugoj, Zalău, Buzău, Târgu Mureș sau Satu Mare se consemnează doar votul împotriva sau abținerile.

Datele fac parte din studiul realizat de Institutul pentru Politici Publice (IPP) din București în virtutea proiectului 'Ei trebuie să lucreze pentru tine - Învăț cum să evaluezi consilierii din localitatea ta', finanțat de Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe (CEE Trust). Proiectul a fost implementat în parteneriat cu CENTRAS, Centrul de Asistență pentru ONG din București.

Luminile orașului

Noaptea sunt mai luminoase în orașul aflat sub asediul sărbătorilor. De două săptămâni de când, în centrul Tîrgu Mureșului, luna este doar un element de decor, de când perdelele de lumini scânteie în noapte, târgumureșenii sunt parcă mai activi ca niciodată. La ore târzii din noapte, ore la care de regulă erau deja cufundați în vise, îi poți găsi pe străzi. Motivația este mereu una optimistă.

Eugenia KISS

"În ultimele seri am ieșit mai mult din casă decât în serile de vară. Profităm cât putem de frumusețea orașului, practic ne plimbăm prin jurul bradului de Crăciun" ne-au spus Ferenczi Emma și Gyula, doi pensionari ai orașului.

Dar în jurul bradului de Crăciun în aceste seri își dau întâlnire și tinerii. "Chiar glumim cu prietenii noștri și spunem că la aglomerația care e în jurul bradului s-ar putea să nu ne găsim unii pe alții. Parcă toată lumea iese din casă în fiecare seară. Atât de multă lume nu am văzut niciodată prin oraș după ora opt seara", ne-au spus Răzvan Olteanu și Robert Adam, doi tineri aflați în așteptarea prietenilor lângă bradul de Crăciun. În drumurile noastre de seară am depășit zona centrală a orașului pentru a vedea cum arată și cartierele. Pentru a vedea dacă atmosfera de sărbătoare se simte dincolo de centrul civic, mai ales că investițiile care s-au făcut și în acest an în ornamentele de sărbătoare au avut o motivație nouă. Ceva de genul: în fiecare cartier va pătrunde în acest an lumina sărbătorilor.

Promisiunea este în mare parte vizibilă pentru că spre deosebire de alți ani există în anumite zone, prin parcuri în special, reprezentarea luminoasă a câte unui Moș Crăciun, un om de zăpadă și un brăduț. Dar cam la atât se limitează, "luminile cartierelor".

Per total orașul arată feeric.

Vineri seara însă orașul s-a mai îmbogățit cu 5000 de lumini. Pe Bulevardul Cetății, de la un capăt în altul, 5000 de lumânări aprinse îți dădeau impresia că ai pătruns pe un alt tărâm. Erau parcă mai frumoase decât toate becuțele. "Sărbătoarea Luminii", sub

acest generic, Cercetașii României s-au gândit să facă o bucurie târgumureșenilor, în această perioadă plină de semnificații. "Redescoperirea bucuriei dată de lucrurile simple. Aceasta a fost motivația principală a acestei seri. Inițial s-a dorit a fi un eveniment care să se desfășoare simultan în șapte orașe importante din țară. Dar vremea nefavorabilă a dus la desfășurarea evenimentului separat. Fiind la prima ediție nu ne-am așteptat ca impactul să fie atât de puternic. Oamenii sunt uimiți să vadă bulevardul plin de lumânări și vin să ne întrebe despre semnificația evenimentului. Oferim tuturor câte un pahar de ceai fierbinte și stăm de vorbă. Trebuie să recunoaștem că afluența mare de lume ne-a luat și pe noi prin surprindere" ne-au spus câțiva dintre tinerii organizatori. Au dorit să rămână anonimi, simpli trecători printre toți aceia care și-au purtat pașii vineri seara pe aleile mărginite cu rânduri de lumânări tremurânde.

"Noi am venit cu copiii la Orașelul Copiilor și am fost surprinși să găsim pe bulevard șiruri duble de lumânări aprinse. Redescoperirea bucuriei lucrurilor simple... ar trebui să fim înconjurați mai des de acest concept. Să ne întâlnim mai des cu el. Nu doar de sărbători. Ne plimbăm deja de vreo oră pe bulevard și ne bucurăm de ceea ce vedem la fel de mult ca propriii noștri copii." ne-a spus, încă fermecat de atmosfera bulevardului cetății, Andrei Nistor, un târgumureșean.

Crăciunul bate la ușă. Să-l primim în casele noastre și în sufletele noastre luminate de magia sărbătorilor.

3,5
lei/lună

ABONEAZĂ-TE acum la **Informatia** de Mureș

Abonează-te la Informația, abonează-te la NORMALITATE:
Mereu noi motive să ne citești. Abonează-te la Informația, abonează-te la NORMALITATE. Mereu noi motive să ne citești.

Abonamentele se pot contracta:
la orice OFICIU POȘTAL (cod catalog: 15427)
și la sediul redacției: Str. Arany Janos, nr. 35

Obiceiuri pe Valea Mureșului

Este știut că pe Valea Mureșului, această zonă unde spiritualul se întrepătrunde cu ritualurile păgâne, Crăciunul este așteptat și sărbătorit de creștini în spiritul vechilor tradiții păstrate nealterate de-a lungul timpului.

Eugenia Kiss

Încă din primele zile ale lunii decembrie gospodinele scot la aerisit zestrea casei, fac ordine în case și acareturi, apoi încep preparativele pentru sărbătoare. Sobele duduie sub oalele în care bucatele tradiționale bolborosesc parcă incantații magice pentru ca aromele și gusturile să fie desăvârșite. Sarmale, fripturi, cârnați prăjiți, ciorbe, toate preparate din porcul care tocmai a fost sacrificat de bărbatul casei, vor face deliciul familiei și a invitaților după cel mai lung post din an. Colacii și cozonacii înfoiați se coc împreună în cuptoarele încinse cu coceni de porumb, ținuți special pentru această ocazie în locuri uscate. Pâinea coaptă pe frunză de varză și plăcintele cu brânză sau cu varză își croiesc și ele loc în cuptorul casei. Între timp, brazii se împodobesc în taină mare, cu beteală și globuri roșii ca sângele mântuitorului. Și pentru ca toate să fie după rânduiala străbună, gospodarii se împodobesc și ei cu straie populare anume ținute pentru zile de sărbătoare sfântă ca cea de azi. Bărbații se înveșmântează cu ȋtari albi, cămăși albe de în cusute cu "pui" în culori de curcubeu, șerpare late și pieptare de lână. Cizmele de piele cu tureac înalt, cușmele și sumanele ȋtoase vor întregi ținuta la ieșirea din casă. Femeile mândre în fotele lor albe și cătrinte lungi, țesute la război în culori din cele mai variate, îmbogățite cu flori, ȋși încing mijlocul cu tricolar sau cu brăuri, și strălucesc în

iiile de un alb imaculat cusute în arnici. Năfrămile negre cu ciucuri, și flori multicolore întregesc un tablou al frumuseții și al măiestriei artei populare autentice. Când toate astea sunt gata, când pe mese s-au așezat cozonacii înfoiați și rumeni, colindătorii pot trece pe la ușile gospodariilor. Încă din Ajun, la lăsarea întunerului cete de feciori trec pe la fiecare casă din sat pentru a spune oamenilor vestea cea bună, concretizată în colinzi. "Astăzi s-a născut Hristos", "O ce veste minunată", "Domn, Domn, să-nălțăm", "La Bethlehem colo-n jos", "Noi umblăm să colindăm", "Deschide ușa creștine", "Sus la poarta raiului", "Trei păstori", "La nunta

din Cana Galileii", "Creștinilor noi astăzi", "Steaua sus răsare" "Trei crai de la răsărit", sunt doar câteva din colindele care se fac auzite în Sfânta noapte de Crăciun. Rostite, șoptite sau cântate, de sute de ani aceleași versuri, revarsă asupra tuturor magia începutului. Pentru că la fiecare Crăciun, colindători și gazde primesc vestea Nașterii Mântuitorului cu aceeași mirare și bucurie ca și strămoșii lor. În albul pur al zăpezii, în compania colindătorilor, cu mesele încărcate de bucate alese, Crăciunul este sărbătoarea preferată a românilor. Și mai mult ca oricând, la această sărbătoare, Valea Mureșului cu oamenii săi renaște ca o promisiune de mai bine.

..Bărbații se înveșmântează

cu ȋtari albi, cămăși albe de în cusute cu pui în culori de curcubeu, șerpare late și pieptare de lână. Cizmele de piele cu tureac înalt, cușmele și sumanele ȋtoase vor întregi ținuta la ieșirea din casă..

.....

RADIO UN RADIO
TG.-MUREȘ DE CUVÂNT

AM 1197 KHz - Brașov
1323 KHz - Tg.-Mureș
1593 KHz - Miercurea

FM 102.9 MHz - Tg.-Mureș
98.9 MHz - Harghita
98.4 MHz - Toplița

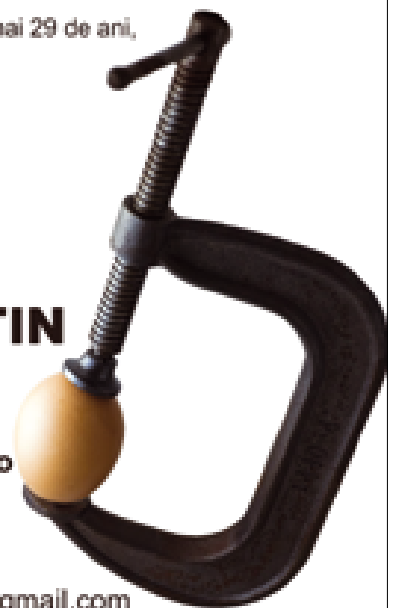
<http://rtm50.radiomures.ro>

Cadru didactic universitar, doctor în arte vizuale la numai 29 de ani,
MOLDOVAN EMIL
are nevoie de **transplant de măduvă.**

SUSȚINE ACEST DESTIN

și donează orice sumă în conturile:
RO22BRDE270SV31915862700-cont în lei
RO18BRDE270SV31915942700-cont în euro
deschise la BRD filiala Tîrgu Mureș

Tel: 0721 60 32 87; e-mail: drmoldovanemil@gmail.com
<http://moldovanemil.blogspot.com/>

Crăciunul pe Valea Gurghiului

În urmă cu două săptămâni am poposit la Ibănești Pădure cu intenția de a reinvia, împreună cu o mână de oameni inimoși (din Ibănești și Solovăstru), tradițiile de altă dată. Și apoi, de a le îmbrăca în haina Crăciunului și a vi le dăui în ziua Nașterii Domnului, dumneavoastră, cititorilor Informației de Mureș și telespectatorilor Televiziunii Târgu Mureș.

Pot să spun, fără umbră de îndoială, că a fost o zi binecuvântată de Dumnezeu. Vremea și vremurile au ținut cu noi. Am filmat prin zăpada până la genunchi colindători cântând la ferestre. Am așteptat, împreună cu gazdele, să primim vestea Nașterii Fiului lui Dumnezeu. Am retrăit zilele copilăriei când, cu trăistuța făcută de bunica, colindam vecinii și neamurile din satul nașterii mele. Și m-am bucurat. De frumusețea datinilor românești și de încăpățânarea oamenilor care au izbutit să le treacă peste timpuri și să ni le aducă neîntinate. Crăciun Fericit.

Mariana Cioloboc

PUBLICITATE

Chere
SPA
Beauty Center

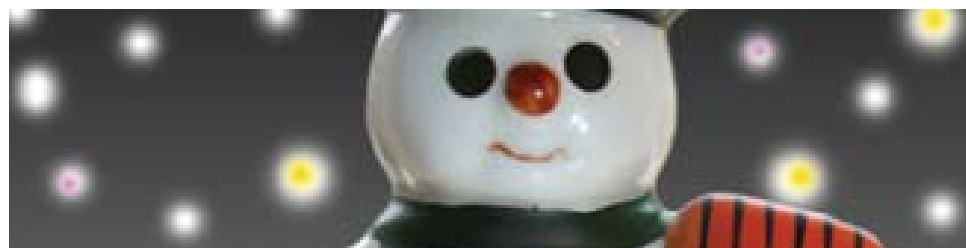
Târgu Mureș
Str. Avany János Nr. 11
Tel: 0365 430788
0771 426770
0727 160667

Epilare definitivă
Remodelare corporală
Cosmetică medicală
Microdermabraziune

Terapii SPA
Manichiură pedichiură
Coafură
Make up profesional

Ce-și doresc copiii

Sunt atât de minunați, îi iubim atât de mult, încât am fi în stare să le îndeplinim orice dorință. Atât cât ne stă în putere. Mai ales acum, de Crăciun, când - știi ei bine - dorințele se îndeplinesc. E vorba desigur despre copiii noștri. În ultimele zile cred că nu am trecut pe lângă un puștan fără să îl întreb ce ar dori să găsească în seara de Ajun sub bradul de Crăciun. Răspunsurile lor au fost din cele mai năstrușnice. Dar și din cele mai neașteptate. Unele au fost, în schimb, la limita durerii.

Eugenia Kiss

Copiii din tot județul și-au scris scrisorile către Moș Crăciun și acum așteaptă cuminiți să vadă dacă Moșul a considerat că au fost destul de cuminiți pentru a le îndeplini toate dorințele.

Cum nu știm sigur că toate scrisorile vor ajunge la timp, îi reamintim moșului unele din dorințele puștanilor din județul Mureș. Andrada, o fetiță de doar patru anișori din satul Mihai Viteazul, își dorește foarte mult o păpușică și un dulăpior cu hăinițe pentru ea. În schimb Victor, coleg cu ea, are dorințe mai deosebite: "Eu vreau să îmi aducă moșul un aparat de sudură" ne-a spus el candid. L-am întrebat dacă îi place să se joace cu focul și privindu-ne și mai candid ne-a răspuns că el nu știe la ce e bun un aparat de sudură, dar că a văzut o reclamă la televizor...Altceva nu își dorește Victor. Răzvan în schimb vrea "un motor care să meargă cu benzină și cu om pe el".

Unde or fi apus vremurile când copilașii aveau dorințe din acelea, copilărești? Au apus...dacă stăm să socotim opțiunile...

Păpușa Barbie nu mai este cap de listă în **preferințele fetițelor**. Foarte multe dintre ele s-au reorientat înspre poneii albi, roz sau albaștri. Altele își doresc truse de machiaj din care să nu lipsească rujul, pudra și rimelul. Și deja limita de vîrstă a celor care folosesc aceste produse a scăzut îngrijorător. Ursuleții de pluș au pierdut și ei mulți fani în ultimele sezoane.

Băieții preferă camioanele a căror benă se ridică și se transformă în robot. Sau orice fel de jucărie transformer, sau în general orice jucărie care aduce a mașinărie de război.

Unii părinți încearcă să mai "îndulcească" arsenalul jucăriilor de sub brad cu inofensivele cărți de colorat, semn că devine din ce în ce mai greu să cumperi cadouri pentru copii.

Dar nu te poți pune împotriva Moșului. Asta au aflat deja de multă vreme și copiii din Dumbrăvioara.

Kiss Henrietta, aflată la vârsta clasei întâi, vrea ca sacul moșului să fie cât mai plin. "Eu vreau o păpușă din aia mare care umblă, pulovăr, căciuliță și mănuși, cizme, dulciuri și un joc cu titirez, de care am văzut la o verișoară de-a mea, care mi-a spus că numai Moș Crăciun aduce jocuri din astea cu titirez".

Colegii ei, Lukacs Roland și Szanto Lacika, se întrec și ei în dorințe. "Noi vrem două tancuri, cizme, patine, calculatoare și dulciuri. Am fost cuminiți și nici Moș Nicolae nu ne-a adus jordiță. Și părinții ne-au spus că am fost cuminiți, așa că îl așteptăm pe Moș Crăciun".

În seara de ajun, când o fi să ajungă pe la casele copiilor, Moșul va avea sacul mai greu ca niciodată. Dar cum povara e veselă, parcă nici nu atîrnă atât de greu.

Și totuși în anul acesta Moșul are și o tristețe. Tristețea copiilor care nu își doresc altceva decât să îi vadă în poarta casei pe părinții plecați de ani de zile departe, prin străinătăți, la muncă. O astfel de dorință au doi frați din Ibănești.

"Mama și tata sunt plecați de patru ani în Spania la muncă și de atunci nu i-am mai văzut. Am vorbit cu ei la telefon, ne-au trimis cadouri, dar ne e dor de ei. Acuma de Crăciun singura noastră dorință pe care o avem la Moș Crăciun este să ni-i aducă acasă. Nici eu și nici fratele meu nu vrem altceva", ne-a spus Răzvănel, un puști de opt ani, în timp ce o străngea tare de mână pe bunica lui. Nu știm de ce ochii bunicii s-au umplut de lacrimi. Din cauza durerii provocată de strângerea nepotului sau din cauza durerii provocată de cuvintele lui.

Kiss Henrietta

Lukacs Roland și Szanto Lacik

Răzvănel

Dorințe, bucurie și tristețe, speranțele copiilor noștri, toate au acum o singură țintă: Seara Sfântă a Ajunului de Crăciun.

Oare facem tot ce putem pentru a le vedea zâmbetul încrezător după ce Moș Crăciun le aduce darurile?

Crăciunul oamenilor singuri

Crăciunul este prin definiție o sărbătoare de familie. Un prilej special cu ocazia căruia familiile reunite se adună în jurul mesei cu bunătăți culinare, special pregătite. Se împart cadouri, se colindă, se deapănă amintiri și se fac planuri. În majoritatea cazurilor. Pentru că mai există și acele familii în care unele din scaune vor rămâne neocupate. Și nu din cauză că cei care ar fi trebuit să le ocupe au plecat în alte planuri spirituale, ci din cauze mult mai pământene. Acei oameni, mame și tați de-ai noștri, au fost uitați în camere obscure de aziluri.

Eugenia Kiss

Între pereții acelor camere, nimeni nu le poate vedea tristețea, lacrimile și disperarea pe care nu și-o mai pot ascunde. Vor petrece și în acest an Crăciunul singuri, înconjurați de alte suflete singure.

Privindu-i cum încearcă, demni, să le găsească scuze copiilor sau rudelor care i-au abandonat, nu poți să nu te gândești la propria viață. Cum va fi ea peste o vreme? Cum e posibil să devenim atât de inumani încât să ne obosească și să ne supere povara bătrâneții....

Pompilia Pocan este inginer agronom. Are doar 61 de ani, o femeie în plină putere. Dar moartea soțului ei a șocat-o atât de tare încât pentru o vreme a trăit doar datorită tratamentelor medicale. "Am fost internată dintr-un spital într-altul. Apoi fiul meu a hotărât în locul meu, să mă interneze în azil. Am suferit cumplit în primele luni. Apoi încet-încet mi-am dat seama că probabil e cea mai bună variantă pentru mine, pentru a putea trăi în liniște și fără probleme. Doar mă doare sufletul că nu mă caută. Iar Crăciunul acesta îl voi petrece aici, la azil, alături de toți ceilalți beneficiari ai azilului" ne-a spus încercând să pară că nu o mai atinge nimic, această mamă, părăsită de unicul fiu. Personalul azilului ne-a spus că, la internare, motivul invocat de fiu a fost violența fizică incontrolabilă a mamei. De când a ajuns aici, nici urmă de violență. Doar aceea a lacrimilor când durerea devine prea puternică. Și pentru a le masca, pentru a ușura durerea, scrie. În versuri își așterne întreaga poveste a vieții. Tristă și amară în ultimii ani...

Colega de cameră a doamnei Pompilia este Gereb Ana. O femeie de o blândețe deosebită. O fi blândetea dată de imposibilitatea răzvrătirii sau e acel calm datorat renunțării? "Nu am fost căsătorită niciodată. Toată viața mea am locuit împreună cu alte două surori ale mele. Din cauza artritei însă, mi-am pierdut un picior. Nu am crezut niciodată că e posibil să ajung la vârsta mea în scaun cu roțile. Dar uite cum e viața asta. Surorile mele nu au mai putut să aibă grijă de mine, pentru că a mă ridica pe brațe e prea mult pentru ele. De când sunt aici, nu le-am mai văzut. Eu nu pot merge la ele și ele nu pot veni la mine. Și mi-e dor de ele. Mi-e dor în fiecare clipă", ne-a spus Gereb Ana, împiedicându-și cu greu lacrimile. Un monument de demnitate în fața durerii.

Aici l-am mai întâlnit pe Horvath Albert, pictorul care la 57 de ani, uimește prin frumusețea compozițiilor lui. Le vede toată lumea, mai puțin fiica. Deși ea pare că l-a uitat, în gândurile lui Albert e prezentă mereu.

Și speră să vină ziua în care o reconciliere va fi posibilă. Credința îi dă putere.

O poveste la fel de specială ca a tuturor celorlalți are și Mihaela Sârbu. După o viață plină de violență alături de un soț care credea în puterea pumnului ridicat sub influența alcoolului, acest loc a fost un refugiu, o oază de liniște. "Deși condițiile de cazare sunt foarte bune, deși personalul este dedicat oamenilor de aici, deși totul este perfect, nu doresc nimănui să ajungă să fie nevoit să locuiască într-un azil, la mila altora. Viața de aici, oricât de minunată ar fi, nu se compară cu viața de acasă. Oriunde ar fi acel loc, acel acasă. Aici mi-am găsit jumătatea, un om minunat care mi-a redat încrederea în bărbați. Aici am găsit încredere și sprijin atunci când am avut nevoie. Să nu fiu înțeleasă greșit, dar tristețea și disperarea mă copleșesc mai ales în prag de sărbători. Nu pot să nu mă întreb cum ar fi fost viața mea, dacă la un moment dat aș fi luat altfel deciziile".

Oricât de multe ar fi întrebările pe care acești oameni și le pun, oricât de greșite li s-ar părea acum unele decizii pe care le-au luat de-a lungul vieții, nimic nu scuză uitarea în care i-au lăsat să se scufunde, proprii lor copii. Propriile lor familii.

Să ne amintim de proprii noștri părinți, să ne amintim de viața noastră. Sărbătorile acestea de iarnă să ne facă mai buni. Să putem dărui probabil, o ultimă picătură de bucurie, oamenilor care ne-au dat viață. Să le dăm de veste că nu i-am uitat. Ei nici nu cer de fapt altceva. Cer doar dovada că inimile noastre sunt încă vii.

"În fiecare dimineață m-așez plângând la geam sperând că poate astăzi vine copilul meu. Ce n-a mai fost de-un an.

Mă-ntreb de-atâtea ori... și n-am răspuns. cum poate un copil, ce i-ai dat viață, să uite chiar de tot de-ai lui părinți... să fie rece ca un sloi de gheață.

Mă-ntorc în trista mea odaie cu sufletul plin de amar nu știu... voi mai ieși în așteptare ? sau mă voi stinge ca un felinar...."

de Mircea Simionca

Gereb Ana

Pocan Pompilia

Moldovan Vasile

Horvath Albert

"..Viața de azil, oricât de minunată ar fi, nu se compară cu viața de acasă. Oriunde ar fi acel loc, acel acasă..

TE PUI CU MOSUL!
de luni-vineri
ora 22:00

ftm

În fiecare Vineri, Sâmbătă, Duminică, la PROMENADA MALL

Iată, vin colindători!

Fiind cea mai tânără din acest grup îmi revine mie sarcina de a va scrie câteva rânduri despre membrele grupului "Colindămu' colindăm" și asta poate pentru că timpul meu nu este deocamdată chiar atât de sever împărțit între diferite responsabilități, printre care cea mai însemnată este, cu siguranță, viața de familie. Spun asta deoarece colegile mele sunt căsătorite și au fiecare copilași, mai micuți, mai măricei, dar care au nevoie mare de atenția mămicilor lor.

Ramona Fabian

Înainte de a vă vorbi despre fiecare, aș vrea să spun câteva cuvinte despre grupul pe care îl formăm și cu care am avut o activitate din ce în ce mai bogată, cu fiecare an care a trecut, în ciuda tinereții lui. Inițial ne-am unit pentru a alcătui un grup de colindătoare, grup care a fost botezat foarte autentic, dar și insinuant "COLINDĂMU' COLINDĂM", un nume frumos, ales după multă bătaie de cap, pentru că nimic din ceea ce facem nu este necalculat, negândit sau necântărit. Pasul următor a fost stabilirea repertoriului de colinde, mergând din nou pe firul autenticității și-al păstrării curățeniei și purității folclorului nostru mureșean, fiecare cunoscând foarte bine zona de proveniență, ce colinde se cântau și care era modalitatea de expunere a acestora. Și acest lucru nu a fost greu deloc, deoarece fiind cinci colindătoare, a ajuns ca fiecare să își aducă aportul cu cinci colinde, pentru ca, în cele din urmă, să ne putem mândri cu un repertoriu chiar bogat și frumos. Au urmat înregistrările, care au presupus multe ore petrecute în studio și înzecit mai multe alocate perioadelor de repetiții. E greu de crezut, dar am fost atât de mânată de dorința de a ieși totul bine, încât am insistat să stabilim chiar și cele mai mici detalii, ca de exemplu, cum trebuie rostit un anumit cuvânt sau cât de mult să articulăm o anumită consoană. Îmi place mult severitatea cu care se lucrează și care nu ne-o impune nimeni altcineva decât noi. După pasul înregistrărilor am luat drumul spectacolelor și al filmărilor. Am bătut țara la colindat, urcând pe scene mai mari sau mai mici, mergând la filmări sau în emisiuni în direct, fără să ținem cont de oboseală sau de frig și luând cu noi laudele și aplauzele calde ale publicului. Succesul a apărut neîntârziat, fiind una din cele mai mari bucurii ale noastre și o răsplătă ce nu se compară cu nimic altceva. Am progresat cu fiecare an, culminând cu acesta, despre care fiecare am concluzionat că a fost foarte bogat în activități, bucurându-ne de roadele muncii noastre și de reacția răsplătitoare a oamenilor. Mânate de aceste împliniri am pus în practică ideea de a forma tot noi un grup folcloric vocal care să se numească "Flori Mureșene". Primul spectacol de folclor în această formulă, cuprinzând câteva din cântecele noastre, a fost de un succes atât de mare încât ne-a motivat să punem la punct câteva proiecte, pe care ulterior să le materializăm și să le prezentăm publicului. La începutul anului viitor veți putea vedea despre ce este vorba.

"Să fie anul mult mai bun!
Să fie sănătate!
S-aibă și cei ce n-au avut!
S-avem cu toți de toate!"

Și acum, să spun câte ceva despre fiecare membră a acestui grup. Și încep cu cea mai înțeleaptă dintre noi, **MARIA MOLDOVAN**, cea care are un rol foarte bine definit în cercul nostru, acela de a ne domoli în momentul în care stresul sau oboseala ne încarcă cu energii negative. Maria Moldovan ne amintește mereu de bunătatea lui Dumnezeu de a ne da și nouă darul cântecului, un dar care ne-a făcut viața deosebită și foarte frumoasă. Este cea înzestrată cu vocea romanțelor, având un repertoriu de romanțe și cântece vechi asimilate acestora, foarte bogat și foarte valoros. Are, de asemenea, o interpretare aleasă a cântecului bisericesc și a pricesnelor, existând o armonie perfectă între acestea și sufletul ei credincios. Maria este și cea mai ascultată dintre noi, pentru că povețele ei sunt inspirate din experiența sa de viață. Nici pe Maria, ca și pe mulți alții, necazul și greutățile nu au ocolit-o, dar a trecut prin ele călăuzindu-se de ceea ce ne spune li nouă mereu: "Dumnezeu nu îți dă mai mult decât poți duce". Așa este Maria!

MARIA BUTILĂ, pata de culoare a grupului. Energia și râsul, nebunia ei, veselia și buna dispoziție, ne electrizează și pe noi. Reușește să ne transmită și nouă ca pe un virus zăpăceala ei, astfel încât întreg grupul se pune pe bancuri și pe râs. De multe ori ne gândim că poate cei ce ne văd se întreabă oare cât am bătut de suntem chiar atât de distrate. Spectatorii o cunosc pe Maria de la spectacole și de la televizor, dar și de la radio, fiind redactor muzical și vorbindu-le frumos ascultătorilor ei aproape în fiecare seară, iar, mai nou, realizatoarea emisiunii "Pe Mureș și pe Târnăvă" a unui post de televiziune local. Ceea ce știe mai puțin publicul este cât de mult se străduiește Maria să împletească viața de artist cu cea de realizator de emisiuni radio-tv și cu rolul de

soție și mămică. Bineînțeles că de fiecare dată pe primul loc este Darius, băiețelul ei de trei ani și jumătate, viața și respirația Mariei, care face să devină mărunță și neînsemnată fiecare problemă. Micuțul Darius este prietenul nostru și, mai nou, ne-a însoțit la colindat, împărțind nuci copiilor din coșulețul lui împletit.

"Contabila" grupului, **LIVIA SORLEA**, este cea mai cuminte și cea mai calmă, punând punctul pe "i" atunci când noi nu cădem de acord cu o idee. Contabilă și la propriu, deoarece după profesia de scenă, aceasta este a doua ei ocupație, și la figurat - pentru că ea calculează și ține evidența cheltuielilor și câștigurilor noastre, reușind să o facă foarte bine și exact. Livia are o calitate de care vreau să amintesc neapărat, pentru că iese prin asta în evidență. Este o fată foarte corectă, judecând în virtutea dreptății chiar cu prețul de a se pune pe sine în dezavantaj. Foarte muncitoare, a căutat să facă cât mai cunoscut folclorul de la Dumbrava, cântând mult "Câte păsări codru" are" și altele, reușind să o desprindă de muzică numai fițița ei, micuța Bianca, care a colorat viața colegei noastre începând din luna mai, când a venit pe lume. O așteptăm să crească mare!

Aceeași situație și în cazul **IONELEI MORUȚAN**, care este împlinită și bucurată de fiul ei, Sergiu, un om de numai șase luni acum, dar care mai târziu, poate se va alătura nouă la colindat. Când i-a dat Dumnezeu talent Ionelei, nu s-a zgârcit deloc. Talentul ei ar fi fost suficient pentru a putea fi împărțit și altora, dar așa a fost să fie hărăzită, pentru a ne înduioșa și a ne unge sufletele cu unduirile doinitului ei. Bună la suflet, dar și arțăgoasă, glumeață dar și serioasă, jucăușă dar și liniștită, Ionela reușește să întrunească cele mai diverse stări și emoții. Probabil aceasta a fost și calea cea mai scurtă până la inima spectatorilor. Oamenii o iubesc și o ascultă și prin asta este răsplătită toată munca ei, efortul depus, susținut de ambiție și perseverență. Ionela mai are foarte puțini pași pentru a ajunge acolo unde este locul unui artist talentat, consacrarea.

Ramona Fabian, cea mai mică, cea mai... necăsătorită, cea mai... "toboșar", cea mai... "șofer". Eu bat toba la colindat și conduc mașina când ne aflăm în deplasări. Sunt telefonista de serviciu atunci când trebuie să ne adunăm pentru repetiții și un fel de...organizator, deoarece fetele spun că eu am mai mult timp pentru a face planurile grupului. Cu toate că eu reușesc cel mai greu să mă desprind de locul meu de muncă. Cel mai important aport al meu consider că sunt colindele pe care le-am adus și pe care le-am prezentat publicului. Dintre ele vreau să amintesc de una foarte veche, autentică, "Bucură-te acest Domn bun", o colindă pe care bunicul meu, plecat acum dintre noi, mi-a cântat-o și pe care o consider o moștenire dragă, pentru că îmi amintește de un bunic bun ca din povești, tata Nicușor de la Mărășești -Band. Fetelor le place foarte mult și insistă să o cântăm peste tot pe unde mergem, iar mie mi se umple inima de dor. Tata Nicușor mi-a spus că se colindă în Mărășești la două ferestre, la una stând grupul de bărbați iar la cealaltă grupul de femei. Și în casă se auzea foarte frumos!

Se apropie sărbătorile, dar noi deja am trăit atmosfera lor din plin prin spectacole și emisiuni, printre colinde, clopoței, colaci, mere și nuci. Am avut o activitate intensă care ne-a umplut de bucurie. După ce vor trece sărbătorile, vom începe să lucrăm la celelalte proiecte ale noastre, pe care le vom dezvalui doar la timpul potrivit.

Mulțumim publicului nostru drag că ne premiază cu ropote de aplauze. Din partea grupului "COLINDĂMU' COLINDĂM", tuturor, sărbătoriți cu pace și lumină, cu căldură și bucurie!

„Când eram tânăr fecior”

Este originalul cântecului popular, probabil cel mai cunoscut și mai iubit al ultimei perioade, „Pușca și cureaua lată”. Cântat de autor, de Mircea Simionca, în 2002, a fost furat, așa cum din păcate se întâmplă mult prea des în ultima perioadă, de Traian Ilea, un cântăreț deja consacrat, care având de partea lui notorietatea, a făcut din acest cântec, un hit. Peste noapte. Acum, de Crăciun, se împlinesc doi ani de atunci.

Eugenia Kiss

Reporter: Nu pot să îmi maginez cum a fost pentru dumneavoastră acea zi în care ați auzit la Tv cântecul dumneavoastră cântat de altcineva.

► Mircea Simionca: Mi-a stricat tot Crăciunul. De atunci până azi de fiecare dată când îl aud cântând parcă cineva bagă cuțitul în mine. După o lună după ce am auzit „Pușca și cureaua lată” l-am sunat pe Traian Ilea și l-am întrebat de unde are cântecul. Inițial nu a știut cine sunt dar după ce s-a dumirit m-a întrebat el pe mine ce pretenții financiare am, pentru că e prea târziu să mai dea înapoi. Toată lumea știa că e cântecul lui și că nu își poate strica reputația.

Rep.: Și ați avut pretenții financiare?

M.S.: Cum să am? Eu îmi doream să îmi doresc doar cântecul înapoi.

Că Traian Ilea a lansat zvonul că mi-a dat pe rând trei mii de euro și după aia alți 10.000 pentru piesă e altă treabă. Când a aflat că l-am dat în judecată m-a sunat să mă întrebe dacă așa am găsit de cuviință să îmi câștig banii. Nu pot să văd că de versurile mele, de munca mea, se folosește cineva care nici nu m-a întrebat dacă poate să cânte măcar o dată piesa. Nu să o cânte la nesfârșit și să facă o avere din asta. Au făcut și un videoclip. Cum poate o femeie să cânte „ce bărbat am fost odată”. Nimic nu se potrivește cu realitatea. Cine a făcut clipul și-a bătut joc de mesajul versurilor. Vânătorii niciodată nu stau spate în spate, pentru că vânatul nu se ia prin învăluire. Mă îmbolnăvesc numai când mă gândesc la asta.

Rep.: Știi că această melodie are o poveste.

M.S.: Da. Bărbații de la mine din zona Vătavei și a Șieuțului au fost vânători iscuți, vânatul lor ajungând mereu pe mesele capetelor încoronate. Bunicul meu a fost unul din acești vânători. Dar la bătrânețe privea la pușca lui din cui și îi spunea mamei „ei, ce bărbat am fost odată”. Așa a luat naștere acest cântec. Locurile pomenite în acest cântec, și în toate celelalte, există în această zonă a copilăriei mele. Personajele cântecelor mele există sau existau. Nu se poate să vină cineva și fără scrupule să ia ce nu e al lui.

Rep.: Știi că dumneavoastră compuneți versuri pentru cântăreții de muzică populară.

M.S.: Da, e adevărat. Livia Sorlea, Cornelia Ardelean, Gabi Muntean, Marcel Avram, Ciprian Istrate, Maria Butilă, Mihaela Pop, sunt doar câțiva din soliștii care în repertoriul lor au cântece pe versurile mele. Îmi place să scriu versuri și cu cea mai mare plăcere colaborez cu soliștii.

Rep.: Drepturile de autor vă sunt protejate astfel.

M.S. Da. Am învățat câte ceva în ultimii ani. Dar „Când eram tânăr fecior” este piesă înregistrată la OSIM încă din 2000, drepturile intelectuale îmi aparțin 100%. Nu știu de ce am făcut acest lucru. A fost ca un presentiment legat de melodia asta. Și se pare că am avut dreptate.

Rep.: După ce adevărul a început să iasă la iveală, lumea a devenit curioasă în legătură cu dumneavoastră. Ofertele de spectacole au început să curgă.

M.S.: Și înainte de asta eram invitat la concerte. Eu întotdeauna am spus că sunt și rămân un rapsod popular. Și noi rapsozii suntem așezați puțin așa, mai la marginea folclorului. Dar într-adevăr atunci când a început să se ridice vâlul de pe minciună, am fost onorat să primesc invitații de la doamna Marioara Murărescu pentru emisiunea Tezaur Folcloric și la seara de folclor a Cerbului de Aur. Am avut ocazia să mă întâlnesc cu nenumărate nume mari ale muzicii populare, oameni care m-au felicitat pentru munca mea și m-au încurajat. Dumitru Fărcaș, coborând de pe scenă, m-a pupat pe frunte și mi-a zis să fiu încrezător. Că adevărul strălucește până la urmă.

REP.: Cum credeți că se va încheia acest conflict?

M.S.: Cu bine. Sermnele sunt încurajatoare. Vreau să se știe că e cântecul meu, să nu mă mai întrebe unii după concerte, de ce cânt cântecul lui Ilea. Să nu mai simt acea durere constantă. Vreau să devină în sfârșit o bucurie acest cântec.

Rep.: Ce vă doriți de la anul care vine?

M.S.: Sănătate pentru toți. Și să ne vedem cu bine, cu pace și cu bucurie.

Când clinchetul sărbătorilor vestește Nașterea Domnului iar colindul aduce bucurie în sufletele tuturor, **membrii AIESEC Târgu Mureș** doresc să vă transmită cele mai călduroase urări de sănătate, prosperitate, armonie și tradiționalul **LA MULȚI ANI!**

AIESEC Târgu Mureș

Merry Christmas

Grupul local de parteneri AIESEC Târgu Mureș

Parteneri strategici: e-on

Parteneri: ING, DRB, etc.

Parteneri media: etc.

Parteneri în dezvoltare: etc.

Parteneri în servicii: etc.

SC Siletina Impex SRL în asociere cu Transport Local SA selectează personal în vederea angajării pentru posturile de:

A. ȘOFERI DE AUTOBUZE

Cerințe:
- permis de conducere cat. D, atestat profesional
- domiciliul în Tg. Mureș
Se oferă:
- mediu de lucru dinamic,
- salarizare motivantă, salariu de încadrare la care se adaugă spor de ore suplimentare (32 ore/lună), spor de stres (12 %), spor de cummul de funcție

pentru vânzarea de bilete;
VENIT LUNAR = 1500 RON + TICHETE DE MASĂ în valoare de 175 RON;
- transport la și de la locul de muncă

B. CONTROLOR BILETE

Cerințe:
- permis de conducere cat. D,
- domiciliul în Tîrgu Mureș, Reghin și localități limitrofe,

Se oferă:
- mediu de lucru dinamic,
- salarizare motivantă,
- tichete de masă,
- transport la și de la locul de muncă,

C. Personal necalificat pentru Spălătoria auto

Cerințe:
- fără antecedente penale
Se oferă

- mediu de lucru dinamic,
- salariu motivat
- tichete de masă.

D. INGINER PROFIL AUTO (Reparații auto)

Cerințe:
- studii de specialitate
- experiență în domeniu de cel puțin 2-3 ani
- experiență managerială

Tradiții și obiceiuri de

Poate unul din cele mai frumoase obiceiuri ale Crăciunului, cu care această sărbătoare se și identifică, este colindatul. Din păcate însă, și în lumea satului acest obicei își pierde din semnificație și se practică din ce în ce mai rar. La acest obicei participă tot satul, copiii, fete, feciori, bărbați, femei și muzicanți dar aceștia din urma colindă numai instrumental.

Mihai Teodor **Nașca**

Prof. Cornel **Banu**

Colindul copiilor

În trecut ca și-n zilele noastre, copiii care umbrau la colindat purtau cele mai frumoase haine pe care le aveau. Cu 60-70 de ani în urmă și desigur și în secolele trecute, hainele erau confecționate în fiecare gospodărie țărănească, din pânură țesută din lână de oaie. În picioare purtau, după starea materială, cei mai înstăriți - papuci, iar cei săraci - opinci. Costumul era format din cioareci, "húioș", "chiméșă" țesută din fuior de cânepă, iar pe cap purtau o șapcă din piele de miel. Fetele purtau "rocie" de lână țesută în vârste de diferite culori, "húioș" sur, iar în picioare papuci sau cizme. La noi nu se purta costum popular decât în anumite ocazii.

Când femeile țeseau "lipidele", se țeseau și străițele în care se puneau mâncarea la lucru dar și pentru adunarea darurilor. Straița era legată cu o ață de lână pentru a o putea atârna de umăr, iar în partea de jos erau cusuți ciucuri pentru a avea un aspect cât mai plăcut.

Grupul era format din 3 până la 6 copii de vârste apropiate. Colindele le învățau fiecare în familia sa, de la tata sau de la moșul, dar și de la învățător sau preot. O parte din grupuri se adunau cu una-două săptămâni înainte de Crăciun și învățau colindele împreună. Știau 4-5 colinde adecvate vârstei lor. Cu ani în urmă grupurile de copii care participau la colindat erau organizate astfel: băieți separat, fetele separat, însă astăzi grupurile sunt mixte.

Colindatul începe în data de 24 decembrie pe la orele 10.00 -11.00, iar copiii mai marișori porneau la colindat după prânz, pe la 13.00 - 14.00. Se adunau la o casă, la unul din copiii respectivi, de obicei la cel care știa colindele mai bine și cânta mai frumos sau se întâlneau la capătul satului.

Cu câteva zile înainte de Ajun, băieții cei mici își făceau "boce" - bâte anume rostuite care la unul din capete avea pus un lemn în formă de cruce pentru a nu cădea covrigi sau colaci, iar fetele își pregăteau străițele. Ajungând în curtea gospodăriei unul din grupuri, care era mai îndrăzneț, se adresa astfel: "Bună ziua lui Crăciun, colindăm?" Dacă gazda nu auzea se mai repeta o dată apelul. Una din gazde, bărbatul sau femeia, răspundeau: "colindați, colindați!" după care copiii începeau colindatul la fereastră sau la ușă, de obicei grupați sau în semicerc. De obicei se colinda la fereastră. La sfârșitul colindei, cel mai isteț din grup, mulțumea astfel: "Puică neagră bagă-n sac/Dă-mi colacu' că mi-i drag."

Gazda aducea darurile, de obicei colaci sau covrigi. Cei mai "găzdoi" dădeau colaci, cei mai săraci dădeau covrigi, băieții puneau colacii în "boce", fetele în straiță. Unii din săteni mai ofereau mere și nuci dar niciodată bani. Astăzi marea majoritate a oamenilor oferă bani. După ce gazda oferea darurile se adresa astfel copiilor: "Vă mulțumim că ne-ați colindat și vă mai așteptăm și la anu!" Colindătorii răspundeau: "vă mulțumim și noi și vă dorim sărbători fericite!". Dacă erau poftiți în casă trebuiau să mai colinde o colindă, la cererea gazdei, copiii primind în plus o felie de cozonac sau

prăjitură și suc.

Rare erau cazurile în care copiii erau refuzați.

În această situație unul din copii sau tot grupul se adresau gazdei astfel:

"Bureți pe păreți
Crăciun să nu mai aveți
Câți bureți pe târnaț,
Alt Crăciun să nu mai apucați!"
sau

"Câte pene pe cocos

Atâția copii burduhoși"

Copiii știau 4-5 colinde, de obicei religioase, colindele profane sau cele de fală erau cântate de obicei de tineri sau de cei însurați. Repertoriul copiilor era mai sărac decât cel al maturilor, explicația găsindu-se în lipsa de experiență.

Copiii colindau deci în Ajunul Crăciunului până spre seară. Când "bocile" sau "străițele" se umpleau de colaci și covrigi, le goleau și continuau la alte case. Și pe nesimțite se ajungea cu colindatul la toate casele satului. Odată cu lăsarea întinericului cei mici se retrăgeau la casele lor, plini de frig dar veseli că au câștigat o mulțime de daruri. Mamele pregăteau patul pentru culcare, iar copilașii adormeau cu gândul că Moș Crăciun le va aduce un dar frumos. În fiecare casă se puneau pe sobă sarmalele la fiert. Toată casa era plină de un miros îmbietor de "gălușce" cu os de porc sau "chișcă".

Cum se desfășoară ceremonialul în zilele noastre? Mari deosebiri nu sunt, doar că în loc de tradiționalii covrigi și colaci se oferă bani. Familia, și astăzi la fel ca în trecut, rămâne pilonul de bază în păstrarea și perpetuarea acestui obicei străbun, bunicii în special, și mai puțin părinții, sunt aceia care transmit prin viu grai de la o generație la alta aceste nestemate ale folclorului nostru.

Grupele de colindători se organizează în funcție de prietenie, vecinătate sau rudenie. În general fiecare grup are câte un conducător care, prin înțelegere cu ceilalți, fixează ora când se vor întâlni, locul unde vor începe colindatul și ce colinde vor cânta. Cum am mai precizat, în trecut toate casele erau colindate, astăzi satul fiind mai mare grupele de copii nu mai reușesc să treacă pe la toate casele. Colindă mai ales casele părinților, bunicilor, a rudeniilor și vecinilor și casele de-a lungul șoselei principale ce străbate satul ori pe drumurile laterale care au tro-tuare. Grupele de colindători sunt alcătuite în mod diferit. Preșcolarii și cei din ciclul primar merg "mestecați" iar cei din ciclul gimnazial, respectiv clasele V-VI, numai băieții ori numai fete și clasele VII-VIII în grupe mixte. Și în trecut "mulțumitele" celor mici erau mai scurte dar astăzi se reduc la forma generală: "Amin de la noi..." de la câți sunt în grup. În prezent a dispărut bota și straița, locul lor fiind luat de plase sau sacoșe. Marea majoritate a sătenilor oferă copiilor bani, aceștia se dau la fiecare sau sunt adunați de unul din grup în care au încredere iar la sfârșitul zilei de colindat se împart la toți în mod egal. Copiii sunt chemați în casă numai dacă printre copii se află un copil al gazdei colindate, sau o rudenie apropiată, unde sunt serviți cu suc și prăjitură sau cozonac. La copii nu se servește mâncare pregătită.

Gazdele se bucură când primii colindători sunt băieți pentru că le va merge bine tot anul, iar dacă primele sunt fete le va merge rău tot anul. Așa se mai crede și astăzi în multe sate ardelenne. Este cunoscut faptul că până în decembrie 1989 în școlile patriei nu puteam vorbi decât de Moș

Gerilă, iar colindele strămoșești erau interzise cu desăvârșire. Cu toate acestea copiii învățau vechile colinde de la bunici. Cât a fost de înrăită propaganda de partid, aceasta nu a putut opri cântarea unor colinde vechi: "Sus la vița vinului", "Ce soare răsare" sau "Ce vedere minunată". În zilele premergătoare Ajunului, parcă satul îmbrăca haină de sărbătoare. Ce minunate pot fi sărbătorile de iarnă când satul este acoperit de zăpadă! Găzdoarele își pregătesc din timp "copturile", adică pâinea, cozonacul colacii, prăjitura. De obicei acestea sunt pregătite cu una două zile înainte de Ajun, urmând ca pe 24 decembrie să-și pregătească mâncarea: friptură de porc, răcitură, cărnați și găluște. Și astăzi mai sunt femei bătrâne care prepară sarmalele cu păsat și cu bucăți de slănină. Păsatul se obține din porumb prin zdrobirea boabelor într-o rășniță. Păsatul se spală, se pargălește cu ulei și ceapă apoi conținutul este pus în frunză de varză murată. Pentru a avea un gust cât mai plăcut, în oala cu sarmale se pune un os de porc sau "chișcă".

Găzdoii se ocupă de curățenia curților, a anelxelor gospodăriilor și bineînțeles de procurarea băuturilor necesare pentru sărbători în vederea primirii colindătorilor.

Colindatul feciorilor și fetelor

Tot în seara de 24 decembrie, colindă feciorii și fetele. Grupele erau mixte, numărul băieților era egal cu al fetelor, dar aceasta nu era o regulă. Nu toate fetele iau parte la colindat, o parte stau acasă pentru a primii colindători. Cele care colindă trec pe la casele prietenilor și vecinilor.

În postul Crăciunului, la o anumită gazdă care era mai îngăduitoare, se organizau șezători. Se adunau 15-20 fete, femei și feciori. Pentru ca timpul să treacă mai ușor și să nu-i prindă somnul, flăcăii înveseleau atmosfera prin cântece, glume și mai ales prin colinde. Șezătorile se organizau în mai multe părți ale satului, ca atare toți locuitorii cântau și învățau colinde. Grupele de tineri erau formate din 10 -12 persoane și în prezent ajung până la 20 și chiar mai multe. În trecut aceste grupe se formau pe ulițe și începeau de la casa unde era organizată șezătoarea, urmând să se ajungă la fiecare din grup, dar aceasta nu constituia o regulă sau o obligativitate. Se primeau daruri, dar invitații în casă era ob-

ligatoriu să mai colinde una - două colinde. Dacă la casa unde erau colindători soseau și muzicanți se încingea un adevărat joc la care participau și sătenii. Fiecare grupă avea un conducător fără ca acesta să poarte o anume denumire sau să fie plătit. Astăzi tinerii însă nu mai joacă.

Pe la jumătatea secolului trecut, colindatul se termina pentru toate vârstele în zorii zilei de 25 decembrie, pentru ca după un "somm iepuresc" să meargă cu mic cu mare la biserică. Înainte de a părăsi casa colindată, tinerii trebuiau să colinde "La masa rotundă":

"La o masă rotundă - bis
Făcută la umbră - bis
Jur- prejur de mese - bis
Tot jilțuri girese - bis
.....
Pe ușă ne-o scos
Crucea-i de aramă
Pe ușă ne cheamă.

După ultima strofă, tinerii trebuiau să părăsească casa, mergând la alți gospodari. Repertoriul tinerilor era mai bogat decât al copiilor de vârstă apropiată. Pe lângă colinde cu tematică religioasă, colindau și colinde profane sau variante ale Mioriței. La casele cu fete de măritat se colinda "Pe dealul cu stânjenei":

"Pe dealu cu stânjenei
Doru m-o d-ajuns
Mândru, doru plugușele
Lumea me, lunca me"

La ivitul zorilor se colinda colindele "Sculați, sculați boieri mari", "Ziurel de ziua", "Zori, zori, dalbe surori". Există și practica cântării antifonice. La o fereastră cântau băieții, iar la cea de-a doua, fetele.

Băieții:
"La sfârșitu lumii - bis
Coringe-mă Domn
Trâmbița-or îngerii - bis
Coringe-mă Domn!"

Răspundeau fetele:
"În patru cornuri de lume
Coringe-mă Domn
La tăt omu pe a lui nume
Coringe - mă Domn"
Acest dialog continua până când se termina colinda, realizându-se astfel o colindare pe două voci.

Crăciun, pe Câmpie

Colindatul oamenilor maturi și bătrâni

Însurații de la 25 până la 50 de ani mergeau și merg și acum la colindat dar nu în tot satul, ci numai la vecini, rudeni ori prieteni. Nu se colindă mai mult de cinci – șase familii în aceeași zi. Dacă locuiesc în apropierea preotului, prima casă pe care o colindă este Casa Parohială. Maturii, ca și tinerii, nu se adresează cu apelativul amintit (“Bună seara lui Crăciun! Colindăm?”) ci încep direct colinda la sfârșitul căreia, un membru din grup spune “Amin jupâne gazdă de la noi...”, zicând și numărul celor care au colindat, în acest fel gazda putând să își dea seama despre numărul celor care îi colindă.

În trecut, “mulțumitele” erau adevărate poeme, prin care se aduceau elogiul pământului roditor și celor care îl lucrau, presărate pe alocuri cu elemente satirice. Colindătorii sunt poftiți în casă, unde sunt serviți cu prăjitură, cozonac, vin, țuică, după preferința celor prezenți. Numai la rudeniile apropiate se servea mâncare caldă, sarmale, friptură, cârnați, caș de porc sau “maioș”. Mai nou, în majoritatea familiilor se servește și bere, suc sau cafea.

Repertoriul vechi era cu mult mai bogat și de o mai mare diversitate tematică și melodică. Se cântau colinde cu caracter satirico – moralizator, la cei cu “hibă” se colinda “În grădina lui Ion”, iar altora cu o anumită “hibă”, “Tăt umblă Petrea prin Rai”. Iată câteva versuri din această colindă:

“Loc în Rai, tu tată n-ai
Căci cât pe pământ ai fost
Tăt birău sătesc ai fost
Lucruri drepte le strămbai
Lucruri strămbe le obleai”

Nici mama lui Petrea nu a avut loc în Rai, pentru că fiind făgădărită, înșela clienții, numai soră – sa a trecut în lumea celor drepti săturându-i pe cei flămânzi, iar celor însetați oferindu-le apă.

În gospodăriile unde erau femei bătrâne se cânta “Haida Lină, haida Lină”. “Io o știu di la moșu meu așa că are o vecime de 150 -200 de ani” – ne-a spus Vințel Petru a lui Pantelimon, în vârstă de 85 de ani din Sînpetru de Cîmpie.

Repertoriul mai cuprindea: “Astăzi cerul s-a deschis”, “La sfârșitul lumii”, “S-o tufă de tișă verde”, “Fost-a nouă năvodași”, “Mă luăi, luăi”, “Fost - a tri păcurărei”, “Zori, zori, zori, dalbe surori”.

În casă se colindă “La masa rotundă”. Oamenii bătrâni nu prea merg la colindat, ei stau acasă și așteaptă colindătorii, lăsându-i pe cei tineri să se veselească. Săraccii, atât cei tineri cât și cei bătrâni, colindau mai târziu, mai ales după miezul nopții și mergeau la cei avuți. Primeau ca daruri colaci și carne de porc, pe care le puneau în saci și apoi le împărțeau în mod egal.

Cântălitul

Cântălitul reprezintă o formă a colindatului instrumental fiind practicat de muzicanți. Trupa era formată din primăș, cântaș, gordonăș, și un “cal”. Calul era o persoană care aduna darurile și le căra în spate. Muzicanții începeau cântălitul în seara de Ajun și continuau și-n prima zi de Crăciun până la amiază. La geamul sau ușa gazdei, muzicanții cântau una două colinde după care erau poftiți în casă. Aici erau serviți cu mâncare și băutură, darurile fiind luate de cal și puse în sac. Dacă la gospodăria respectivă se nimerea să fie și un grup de colindători, începea un adevărat joc. Juca și gazda, jucau și colindătorii până când broboanele de transpirație le acoperea fața. Muzicanții erau primiți aproape în toate casele. De ce? Motivele sunt multe.

În primul rând, mijloacele media lipseau cu desăvârșire din casele oamenilor, singura modalitate de a se destinde după o săptămână grea de

muncă, era jocul duminical, organizat în fiecare sat. Apoi, se știe că în trecut oamenii țineau mai mult de anumite obiceiuri. În postul Crăciunului nu aveau voie să cânte cântece de voie bună sau să joace. De aceea, pentru „apropiații” ceterașilor, după șase săptămâni de post, cântălitul era un adevărat “eveniment artistic”.

După o perioadă “de hibernare” de aproape două luni, omul simplu dar curat la suflet avea și simțea nevoia de mișcare, de joc și de cântec.

În trecut, interiorul caselor tradiționale era mult mai simplu, dar mai curat din punctul de vedere al păstrării tradițiilor. Astăzi aproape în fiecare casă există dușumea din scândură, parchet ori beton acoperit cu linoleum. Cu ani în urmă, locul acesta era ținut de „fața” casei, muruită cu lut, după care se cernea peste aceasta lut, cu ajutorul unui ciur. De aceea găzdoaie nu-i venea greu să măture casa și să cearnă lut în urma acestor vizite prilejuite de colindat.

Ajunși acasă, muzicanții făceau patru grămezi egale de colaci iar fiecare lua câte o grămadă. Bani se primeau destul de rar. În ziua de Crăciun aceeași ceterași își continuau cântălitul, în același mod și cu aceeași plată.

În prezent, această practică este mai rară, pentru că muzicanții “au trecut în lumea umbrelor”. De obicei, la astfel de întâlniri participă doi muzicanți: vioară și acordeon, plata constând în bani și bineînțeles nelipsita băutură și cozonacul.

Încheierea colindatului

Colindatul propriu – zis se încheie în dimineața zilei de 25 decembrie, respectiv ziua Crăciunului. Înaintea primului Război Mondial se colinda până la Bobotează. După primul război, “s-a schimbat lumea”, afirma un bătrân al satului. Atunci, ca și acum, adevărata paradă a colindelor o constituia Ajunul Crăciunului. Colindele care răsunau peste satele comunei în 25, 26, 27 decembrie, nu mai aveau rezonanța și farmecul celor din Ajun. Nu există o colindă specială pentru încheierea colindatului. Se cântă orice colind din repertoriul grupului.

Pentru a se marca încheierea colindatului, în toate satele comunei Sînpetru de Cîmpie se organiza “Ospățul sau Jocul Crăciunului”. Prima zi a Crăciunului era destinată mersului la biserică și odihnei. A doua zi începea “ospățul” care era pregătit de conducătorii jocului, numiți “chizeși”, în număr de patru. Chizeșii stabileau “chemătorii”, care treceau pe la fiecare gospodărie unde existau fetițe botezate, fără a conta vârsta acestora. În cazul în care chemătorii nu intrau la o casă unde existau fete, gazda respectivă avea dreptul să rec-

lame faptul la primărie, iar acei feciori puteau fi amendați. Neoftirea la acest joc era considerată o jignire la adresa familiei respective. De regulă, erau atâția chemători câte ulițe mari avea satul. Dacă aceștia aveau pretenții la o anumită parte de sat, se ajungea la o licitație, câștigând cel care dădea mai mult.

Tot chizeșii angajau muzicanții și stabileau casa unde se va desfășura jocul. Băutura necesară petrecerii era luată “în credință”, adică cu plata mai târziu, de la făgădăul sătesc.

În 26 decembrie, pe la orele 7.30 – 8.00, chemătorii în număr de doi, începeau chematul la joc, pe ulița de care răspundeau. Aceștia erau îmbrăcați în haine de sărbătoare, iar pe șapcă aveau flori de mușcată. Purtau “bôte cu petele”, iar alții purtau “petelele” pe reverul “huiușului”. Ajungând la casa unde erau fete, rosteau următoarea “chemătură”:

“Noi feciorii din comună,
Am făcut o voie bună
Ș-am pornit-o pe vâlcele
Să culegem floricele.
Și am venit și la dumneavoastră
Că știm bine și mai bine

C-aveți o florică,
De cinste și omenie
Ca Dumnezeu să v-o ție.
Și dacă binevoii,
S-o îngăduiți,
La un pahar de beutură
La mai multă voie bună,
Cu feciorii noștri de - a-mpreună
La casa lui .....

De obicei, casa unde se desfășura jocul era aceeași ani în șir. Chemătorii erau apoi poftiți la masă, unde gazda le oferea băutură și mâncare, mulțumindu-le că i-au poftit și pe danșii la “Jocul Crăciunului”. Ceremonialul acesta se repeta la fiecare casă unde erau fete.

În jurul amiezii, fetele de 14-15 ani, care știau să joace, aduceau cinstea la casa jocului, constând în pancove, scorușe, cozonac, carne și cârnați așezate toate într-o straiță sau coșarcă de mână acoperită cu merindare. Îmbrăcămintea fetelor era alcătuită din: rochie de lână, țesută în vrăste, huiuș sur, papuci ori cizme, iar feciorii purtau ceoareci albi, huiuș negru din pânură de casă, iar în picioare purtau bocanci sau cizme.

Cinstea era dată în primire “colcerilor”, care o depuneau în camera jocului. Tot aici era și băutura de care răspundeau colcerii. La acest ospăț, pe lângă fete și băieți, participau și însurații de până la 60 de ani.

Desfășurarea Ospățului Crăciunului

După ce se prezentau la casa jocului fetele, feciorii și cei însurați, aceștia se așezau la masă și erau serviți cu mâncare și băutură din cămara jocului. Băutura care se consuma la această masă era plătită de feciori, iar cine dorea să consume în plus plătea din “jăb”. La masă se cânta, se chiuia, era o atmosferă de bucurie și veselie totală. Mesele și lavițele erau adunate și apoi începea jocul. Întrucât camerele erau mici, jucau pe rând câte trei patru perechi, până când fiecare ajungea la joc. Între reprizele de joc se mai horea, se mai glumea și participanții se ospătau cu țuică și vin. Înainte de miezul nopții se servea masa mare, la care luau parte și însurații, o parte dintre aceștia având fetele în joc. În jurul orei trei, fiecare mergea la casa lui, pentru a se odihni, urmând a se întâlni a treia zi de Crăciun, pe la orele 16 – 17.

Acest “ceremonial” – joc, cântec, chiuitori, masă se repeta până în zorii celei de-a patra zi de Crăciun, când “se spărgea cămara” adică se consuma tot ce a fost adunat pentru acest ospăț. A patra zi de dimineață, fetele și feciorii, în frunte cu chizeșii și colcerii care duceau pe brațe butoiul gol, se îndreptau spre făgădăul sătesc, pentru a plăti băutura. Aici omeneau fetele și se petreceau câteva ore, numai tinerii, fără însurați.

Care erau modalitățile de plată ale gazdei și muzicanților? Gazda, care a găzduit jocul avea pretenția ca feciorii să îl ajute la coasă și prășit – căpălit pe tot anul, iar fetele să îi văruiască casa. Taraful format din una-două viori, o contră și o gordoană, erau plătite de către chizeși. De fapt, muzicanții erau angajați pe un an întreg cu excepția Postului Crăciunului și a Cășlegilor Mari. Se aduna de la fiecare jucăuș o sumă de bani, iar fetele asigurau în fiecare duminică, prin rotație, amiaza muzicanților.

Ani la rând, în satul Sînpetru de Cîmpie, jocul era organizat la Ienoaie, sau la Toader a lui Tolceriu, la Bîrliș în casa lui Ioan Laurențiu a lui Levădariu, iar pe Vale, în casa lui Ioan Șuteu.

Această frumoasă tradiție a dispărut în jurul anului 1960. Se organizau apoi în cadrul Căminului Cultural, “seri distractive”, dar acestea nu pot fi categorisite ca joc sau bal, ci un amalgam care nu are nimic în comun cu jocul și cântecul popular. “Ospățul Crăciunului” rămâne ca o adevărată sărbătoare a cântecului, jocului și portului popular. Era într-adevăr un mijloc simplu și eficient pentru transmiterea datinilor, bunilor și străbunilor noștri.

Turca

“Cu Turca” se umblă din Ajunul Crăciunului și până la Anul Nou. Și acest obicei este pe cale de dispariție deoarece numărul celor ce joacă turca este din ce în ce mai mic.

Grupul este format din 2-3 copii: unul care poartă și joacă turca, iar ceilalți doi interpretează melodia, acompaniindu-se ritmic cu o tobă improvizată. Mai nou, turca este jucată în Ajun și rareori în după amiaza zilei de Crăciun.

Înainte vreme, cei care umblau cu turca erau feciorii satului. Dacă jucau turca bine, spectacolul era mai atrăgător, fiind așteptați cu mare interes de către gospodari. În zilele noastre spectacolul este mai simplu. Unul dintre băieții joacă turca pe o melodie interpretată vocal cu următorul text:

“Tri, tri, tri Măriuță, tri

Să vedem cum îi sări,

De când am plecat cu turca,

Fetele și-o lăsat furca

Și-o venit cu noi cu turca!”

Cu ani în urmă se cânta la fluier sau “clanetă” pe o melodie asemănătoare cu Banu Mărăcine:

Capul “turcii” este confecționat din lemn cu un bot alungit și ascuțit, cu falca de jos mobilă, încât jucătorul o poate face să clămpănească, în ritmul melodiei, trăgând cu mâna de o sfoară. Capul este învelit de regulă, într-o blană de iepure și înfipt într-o bătă, care se ține în mâna stângă. Pe cap se pun coarne, care sunt împodobite cu panglici de mătase sau hârtie creponată. De gâtul “turcii” se prindea un “lipigeu”, de care se agață apoi clopoței și panglici colorate.

Intrând în curtea gospodarului, unul dintre însoțitori cerea permisiunea de a o juca. Obținând aprobarea, băieții intrau în casă și începeau să joace turca după melodia amintită mai sus. Banii oferii de gazdă erau așezați pe masă, scaun sau în găleata cu apă, de unde trebuiau luați de către cel care juca turca, cu ajutorul ciocului - botului caprei.

Dacă acesta nu era mulțumit de banii primiți, juca în continuare, apoi apucându-l pe gazdă cu botul de haine îi făcea semn să mai așeze bani pe masă. Pentru a prelungi această seară hazlie, gazda așeza pe masă sau pe jos monede mici pe care turca le putea lua cu mare greutate.

După ce băieții erau serviți, ca de sărbători, mulțumeau pentru primire și plecau la altă casă. Fiindcă este obositor de jucat turca, toți membrii grupului o jucau prin rotație. Banii adunați de “casi-er” erau împărțiți în funcție de contribuția fiecăruia la construirea “turcii”.

Primiți cu steaua?

O parte din cântecele cu temă religioasă de origine cultă, au pătruns prin intermediul școlii și a bisericii în repertoriul folcloric. Întrucât în unele cazuri aceste cântece specifice Crăciunului au fost însoțite de către un obiect în formă de stea confecționată de copii au fost numite cântece de stea. În acest cântec este reliefat textul biblic în care magii, urmând steaua de pe cer, ajung la ieslea unde s-a născut pruncul Iisus. Tocmai de aceea numărul copiilor care poartă steaua este de trei, simbolizând astfel episodul biblic. Textul și originea cântecului de stea sunt de origine bisericască, versul fiind octosilabic de formă catalectică.

Copiii își confecționează steaua dintr-o “veșcă” de sită veche, practic partea exterioară din lemn a sitei. În centrul stelei se așează o fotografie, de regulă a Fecioarei Maria cu pruncul, apoi întreg dispozitivul se îmbracă în hârtie colorată, având forma unei stele cu cinci coarne.

Se umblă cu steaua în prima zi de Crăciun, grupul de colindători fiind format din doi sau trei copii. Formula de adresare gazdei este: “primiți cu steaua?”

Colindătorii cântă astfel:

“Trei crai de la răsărit

Cu steaua am călătorit

Steaua-nainte mergea

Și sta-n loc și odihnea

Pân' la Rusalim s-a dus

Acol' steaua li s-a ascuns.”

Acest cântec este însoțit de clinchete de clopoței, urmând ritmic melodia. Pentru răsplătă colindătorii mulțumesc astfel:

“Acest praznic luminat

Noi cu drag l-am așteptat

S-auzim îngerii în cer

Crai cu stele călătorind

La tot neamul de-mpreună

Vă poftim sănătate bună!”

Copiii sunt răsplătiți cu bani însă acest obicei este din ce în ce mai rar întâlnit în zona de Câmpie a județului Mureș.

Vergelatul

Acest obicei este legat de sărbătorile de iarnă și se referă la aflarea sorocului pentru tinerii. Băieții și fetele necăsătoriți se adunau în seara de Revelion, la o casă din sat mai încăpătoare unde se “vergelau”. Înainte de a trece în noul an, un băiat mai dezghețat la minte și vorbăreț, își procură din timp următoarele lucruri: o bucată de pâine, un inel de aur, cărbune, ceapă și sare. Tinerii care participau la acest joc, păraseau încăperea, timp în care cel mai sus amintit, așeza aceste lucruri pe masă, acoperindu-le cu câte o farfurie. Tinerii erau apoi invitați în cameră și fiecare își alege o anumită farfurie din cele care ascundeau câte un obiect. În funcție de obiectul găsit așa era și ursitul.

Pâinea era asociată cu bunătatea viitorului soț sau soție. Inelul de aur reprezenta bogăția imensă a viitorului ales sau aleasă. Cărbunele însemna că ursitul avea tenul închis, ceapa un om colțos, un om rău, iar sarea un om cu stare materială bună.

Se mai nimerea ca din cele ursite, în seara de Revelion să fie și adevărate, însă se cunoaște faptul că viața este și așa cum o faci, iar viitorul ține și de șansa pe care o ai. Se mai cunoaște faptul că în localitatea Sînpetru de Cîmpie (ca dealtfel în majoritatea satelor de câmpie), mai exista un alt fel de vergelat. Fetele se adunau în seara de Revelion și spre miezul nopții ieșeau la un gard făcut din pari de lemn. Numărau nouă pari și la al nouălea legau o fundă. Dimineața verificau starea parului, iar în funcție de cum arăta acesta așa va arăta și viitorul soț.

Plugușorul și sorcova

În Ajunul Anului Nou, copiii și tinerii mergeau cu Plugușorul, urând gazdei sănătate și bunăstare în anul viitor. Aceștia aveau asupra lor bice cu care pocneau, una sau două “bucine”, confecționate din corn de vacă în care suflau, făcând mult zgomot,

la care se adăuga și o tobă. Urătorii erau de obicei răsplătiți cu bani, iar celor mai mari li se oferea și băutură.

Sorcova și sorcovitul au apărut în Sînpetru de Cîmpie, după 1960, practicându-se până în prezent, în dimineața zilei de An Nou.

O parte din tinerii satului, mai glumeți, aveau “bunul obicei”, ca în noaptea dintre ani să dea drumul animalelor din grajdurile vecinilor, ori să mute porțile de la gard pe la alte gospodării. Erau momente vesele și nimeni nu se supăra pentru aceste glume.

MIXFM
SIGHIȘOARA
107.3 MHz

TERRA
computers

Calculatoare, componente, consumabile
Service și garanție
Software, consultanță IT
Rețele, servere
Webhosting, webdesign

Terra Computers
Str. Horea nr. 5
Tîngu-Mureș, jud. Mureș
Tel./Fax: 0265-264307
Mobil: 0744-779337
www.terracomputers.ro
office@terracomputers.ro

HOROSCOPUL VESEL 2009

Acum se termină anul 2008, așa zisul an în care cei născuți în zodia șobolanului, ar fi avut prilejul să se facă remarcăți. Unii au reușit, alții nu au auzit că e anul lor, așa că au ratat șansa, pentru că practic mai sunt doar câteva zile până în 25 ianuarie 2009, când oficial taurii vin la putere pentru un an întreg. Așadar nu disperați. Pste 12 ani, cei născuți sub semnul zodiacal al șobolanului vor putea încerca din nou. Să o luăm pe urmele zodiilor.

BERBEC (21 Mar.-19 Apr.)
V-ați proptit în coarne, fiind contra, tot anul. La o așa activitate intensă simțurile vi s-au mai tocit, puterile v-au mai lăsat așa că e recomandată o pauză. Cât mai lungă. Ca să le dați ocazia celorlalți să răsuflă în voie. Măcar o lună sau două. Oricum odată ce va da colțul ierbii o să o luați de la capăt. Conflctele "spontane" vor fi iar la ordinea zilei pentru că oricum nu vreți să înțelegeți o dată pentru totdeauna că nu sunteți singurii care dețin adevăruri. Mai sunt și alții.

TAUR (20 Aprilie — 20 Mai)
V-a venit rândul la porția de succes, fericire, bani, sănătate cât cuprinde și dacă bine se aude printre zodiile toate acestea vor veni însoțite (dacă nu veți fi atenți) și cu supradimensionarea coarnelor.... Atenție așadar, nu tot ce înseamnă succes, aduce și a fidelitate. Se zice că mereu apare și reversul medaliei așa că fiți atenți și în cine vă veți înfige coarnele în creștere. Și când taurul ia pe cineva în coarne, ușor nu o să fie. Încăpățânat ca un catâr, ar fi descrierea corectă.

GEMENI (21 Mai- 21 Iunie)
Personalitățile voastre intră în conflict încă de la începutul anului. Pe de o parte ați vrea să studiați, pe de altă parte dorul de libertate începe să își ceară drepturile. Nu cereți sfaturi pentru că oricum nu le veți asculta. Anul acesta este anul deciziilor. Bune sau rele. Se va dovedi în timp. Dar măcar nu veți putea învinovăți pe nimeni sau și mai bine nu veți avea de ce să împărțiți succesul cu altcineva. Oricum ar fi, dragălașenia nativă și bunul simț, tot nativ, vă vor scoate din orice început de încurcătură.

RAC (22 Iunie - 22 Iulie)
Dacă anul acesta ați ezitat mai mereu atunci când a trebuit să luați decizii, să nu credeți cumva că anul care vine aduce schimbări. Nu. Veți fi aceeași stare. Poate ceva mai creativă, pentru că a ezita nu înseamnă a da neapărat înapoi. Atunci când veți crede că, în sfârșit, ați înșfăcat potul cel mare, vă scapă din nou. Atenție însă la stările emotive. Sunteți predispuși înspore o roșeață aproape patologică. Sunteți însă destul de puternici pentru a înfrunta adversarii. Timpul liber petrecut în aer curat pe malul pâraielor de munte este tot ce aveți nevoie pentru a vă simți în putere.

LEU (23 Iulie - 22 August)
Oricât v-ați zbate, oricât ați ține aproape de familie și de prieteni, jungla orașului nu vă mai e pe plac. Vă bate gândul unei evadări definitive în mijlocul naturii. Dacă nu ați găsit încă locul potrivit de casă, anul acesta sigur îl veți găsi. De acolo veți putea supraveghea netulburat trecerea timpului. Dar cu această mutare probabil nu veți da șah la regină. Dimpotrivă, s-ar putea să vă pierdeți statutul de rege. Cel puțin pentru un timp veți mai putea lenevi netulburat.

FECIOARA (23 Aug-22 Sept)
Sfîciunea care v-a însoțit în ultima perioadă ca o povară va dispărea brusc anul acesta. Motivul este unul simplu. Experiența acumulată. Cu toate acestea încă îi veți mai putea păcăli pe unii și pe alții. Atenție însă la relația cu taurii. Nu vor agree de loc nesinceritatea, mai ales că sunt deja avertizați. Orice relație începută cu un nativ al acestei zodii va fi una furtunoasă. De preferat vor fi mai placizii racii care încă ezită. Cum farmecul feciorelnic, v-am spus, e pe terminate, profitați de ocaziile care apar. Va urma o perioadă di-fi-ci-lă. Atenție așadar.

BALANȚA (23 Sept-22 Oct)
Ați tot judecat și răsjudecat situațiile în care ați fost puși mai ales în ultima perioadă. Urmează să vă dați jos legătura de la ochi, legătură care v-a făcut să jucați acest joc de-a baba-oarba nesfârșit și să luați taurul de coarne. Atenție și la dumneavoastră cum vă alegeți însă perioada. Prima parte a anului evitați riscurile inutile. Va trebui să vă judecați corect acțiunile și șansele de reușită. Să nu vă pierdeți cumpătul atunci când banii proveniți din acțiunile dumneavoastră se vor dovedi a fi doar bani și nu lei.

SCORPION (23 Oct-21 Nov)
Va fi anul cuceririlor. Veți renunța la înțepăturile veninoase în favoarea comunicării inteligente. Pentru că da, sunteți capabili și de așa ceva, chiar dacă multora li se va părea ciudat. Veți mai șoca și prin argumentele științifice pe care le veți aduce cu diferite ocazii. Va fi anul în care veți impresiona cu adevărat. Tristețea însă va fi că, odată descoperite aceste calități, ele nu vor da rezultate imediate. Încrede-

rea trebuie câștigată așa că vă sfătuim să aveți răbdare, multă răbdare. În tot acest timp ascundeți cât puteți de bine partea veninoasă a firii dumneavoastră. Veți fi apoi dovada vie, că oricare dintre noi putem progresa.

SĂGETĂTOR (22 Nov- 21 Dec)
Numerologia, bioritmul, zodiacul, chiromanția, feng shui-ul sau grafologia, toate aceste pseudo științe pe care le detestați, vor intra în existența dumneavoastră. Într-un fel sau altul. Vânători pricepuți, veți descoperi și cine este vinovatul și atunci să se ferească din calea săgeților cu invective. Nu sunteți răzbunători, dimpotrivă ați putea fi catalogați ca firi romantice, dar ceea ce vă deranjează trebuie să dispară brusc din viața dumneavoastră. Odată depășită această situație veți putea reveni lăiniștii la taclalele prelungite cu prietenii din toate zodiile. O casă la țară, lucru la care visați deja de o vreme, s-ar putea să se concretizeze.

CAPRICORN (22 Dec- 19 Ian)
Veți mai face slalom încă o vreme printre opțiuni, pentru că nesiguranța și neîncrederea în forțele proprii nu vă vor da pace. Apoi veți face un ultim salt, sigur, de data aceasta. Și pentru o vreme vă veți liniști. Dar pentru ca liniștea să fie deplină, asigurați-vă că veți fi în sfârșit capabili să vă drămuți veniturile. Nu mai aruncați cu bani. Vă doriți, ca și Leul și Săgetătorul, o casă la țară și veți avea nevoie de fiecare banuț. Deocamdată nu aveți nici pentru o ușă.

VĂRSĂTOR (20 Ian- 18 Feb)
V-ați vărsat până acum amarul în toate direcțiile, acuzând în dreapta și în stînga cu "dărnicie", pe toată lumea pentru nereușitele personale. Veți da de un hop, dar nu legat de bani. Mai degrabă de piedici pe care de data asta singur vi le puneți. Nu uitați. Veți fi singurul vinovat. Dar cum roata se învârtă, anul acesta ajutați de alții vă veți putea îndeplini o parte importantă a dorințelor. Va fi de dorit să nu uitați să revărșați și prinosul recunoștinței cu aceeași dărnicie.

PEȘTI (19 Feb-20 Martie)
Recunoscuți pentru ușurința de a depăși momentele dificile, de a fi mereu în față, de a se impune de e sau nu e cazul, peștilor, nu veți mai fi la fel de alunecoși anul acesta. Unii dintre voi se vor îneca precum unii minoritari, la mal. Apa mică e neori tulbure, aveți așadar grijă în ce ape vă scăldați și mai ales ce faceți cu iclele personale. Atunci când unele vor ajunge să fie disecate, se lasă cu pensii alimentare sau cu nevoie recunoașterii paternității. Ceilalți pești se vor da la fund.... Unii, puțini, vor mai fi săltăreți și la vedere.

Luni	Martți	Miercuri	Joi
7:00 ȘTIRILE TTM - reluare de vineri	7:05 ȘTIRILE TTM - reluare	7:05 ȘTIRILE TTM - reluare	7:05 ȘTIRILE TTM - reluare
7:30 MATINAL CAFÉ	7:30 MATINAL CAFÉ cu M. Ristea	7:30 MATINAL CAFÉ cu M. Ristea	7:30 MATINAL CAFÉ, dir cu Monica Ristea
8:30 "Verde-n fata" - rel	8:30 "Verde-n fata" - rel	8:30 "Verde-n fata" - rel	8:30 "Verde-n fata" - rel
9:15 "EDITIA DE SEARĂ" - rel	9:15 "EDITIA DE SEARĂ" - rel	9:15 "EDITIA DE SEARĂ" - reluare	9:15 "EDITIA DE SEARĂ" - reluare
10:00 ȘTIRILE TTM - reluare de vineri	10:00 ȘTIRILE TTM - reluare	10:00 ȘTIRILE TTM - rel	10:00 ȘTIRILE TTM - reluare
10:30 TELENNEWS	10:30 TELENNEWS	10:30 TELENNEWS	10:30 TELENNEWS
16:00 FOLYAMATOS JELEN	16:00 SPORTELET, cu Kadar Zoltan	16:00 SPORTELET, cu Kadar Zoltan - rel	16:00 4 U - emisiune pentru tineret (lb. magh.)
16:55 HIREK - direct, cu L. Agota	16:55 HIREK - direct, cu L. Agota	16:55 HIREK - direct, cu L. Agota	16:55 HIREK - direct, cu Lovasz Agota
18:03 ȘTIRILE TTM - direct	18:03 ȘTIRILE TTM - direct	17:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu Mihaly Kakasi - rel	17:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu Mihaly Kakasi - rel
18:18 ȘTIRILE SPORTIVE - direct	18:20 ȘTIRILE SPORTIVE - direct	18:03 ȘTIRILE TTM - direct	18:02 ȘTIRILE TTM - direct
18:24 METEO	18:26 METEO	18:20 ȘTIRILE SPORTIVE - dir. - cu L. Cofari	16:18 ȘTIRILE SPORTIVE - direct
18:30 "Verde-n fata" - direct	18:30 "Verde-n fata" - direct	18:30 "Verde-n fata" - direct	18:30 "Verde-n fata" - direct
19:20 VOCEA STRAZII, cu Titus Ilovan	19:20 VOCEA STRAZII	19:20 VOCEA STRAZII, cu Titus Ilovan	19:20 VOCEA STRAZII, cu Titus Ilovan
19:30 ȘTIRILE TTM - direct	19:33 ȘTIRILE TTM - direct	19:33 ȘTIRILE TTM - direct - cu Nadia Sandor	19:35 ȘTIRILE TTM - direct - cu N. Sandor
19:50 ȘTIRILE SPORTIVE, direct	19:50 ȘTIRILE SPORTIVE	19:50 ȘTIRILE SPORTIVE	19:50 ȘTIRILE SPORTIVE
20:00 Clubul pantalonilor scurți	20:00 AUTOSHOW, cu Loredana Cofari	20:00 PLAURI MUREȘENE, cu Mihai Nașca	20:00 INFO ARTE, cu Gabriela Bacali
20:30 Editia de seara - TALK Show	20:30 Editia de seara - TALK Show	20:30 Editia de seara - TALK Show	20:30 Editia de seara - TALK Show
21:15 ARENA SPORT	21:15 MURES INEDIT, cu Eugenia Kiss	21:15 SĂNĂTATEA NOASTRĂ, Cu Ferencz Emoke	21:15 NOTA BENE, cu Ioan Albu
22:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu M. Kakasi	22:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu M. Kakasi	22:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu Mihaly Kakasi	22:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu Mihaly Kakasi
23:00 ȘTIRILE TTM	23:00 ȘTIRILE TTM	23:00 ȘTIRILE TTM	23:00 ȘTIRILE TTM
Vineri	Sâmbătă	Duminică	
7:05 ȘTIRILE TTM - reluare	9:05 FOLYAMATOS JELEN rel.	9:05 4 U rel.	
7:30 MATINAL CAFÉ	10:00 4 U - reluare	10:00 FORUM -RELUARE	
8:30 "Verde-n fata" - rel	11:00 Viata Satului Muresean dir.	11:00 Viata Satului Muresean rel.	
9:15 "EDITIA DE SEARĂ" - reluare	13:20 NO COMMENT	13:20 NO COMMENT	
10:00 ȘTIRILE TTM - reluare	13:45 Clubul pantalonilor scurți	13:45 Clubul pantalonilor scurți -rel	
10:30 TELENNEWS	14:15 CORA-ZONE	14:15 CORA-ZONE	
16:55 HIREK - direct, cu Lovasz Agota	15:30 SĂNĂTATEA NOASTRĂ	15:30 Mures Inedit	
17:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu Mihaly Kakasi	16:15 VOCEA STRAZII	16:15 VOCEA STRAZII	
18:02 ȘTIRILE TTM - direct	16:45 JURNAL ESENTIAL	16:45 JURNAL ESENTIAL	
18:18 ȘTIRILE SPORTIVE - direct	17:30 AUTO-SHOW	17:30 AUTO-SHOW -rel	
18:30 "Verde-n fata" - direct	18:00 GYPSY SHOW	18:00 GYPSY SHOW -rel	
19:21 VOCEA STRAZII	19:00 NOTA BENE -reluare	19:00 NOTA BENE -reluare	
19:30 JURNAL ELECTORAL	19:45 INFO ARTE -rel. de joi	19:45 POVESTE MEA -rel.	
19:35 ȘTIRILE TTM - direct	20:15 Plauri muresene	20:15 COMORI DE CANTEC	
19:50 ȘTIRILE SPORTIVE	20:50 NO COMMENT	20:50 NO COMMENT	
20:00 POVESTE MEA	21:00 FIRST LOOK - rel.	21:00 FIRST LOOK -rel.	
20:30 Editia de seara - TALK Show			
21:15 FIRST LOOK, cu Andrada Haba			
22:00 1/2 apa 1/2 VIZ cu Mihaly Kakasi			
23:00 ȘTIRILE TTM			

ANUNȚURI

► Transport marfă intern și internațional cu mașină de 5 tone, efectuez tractări auto, mașini accidentate, transport mobilă, aduc autoturisme pe asociație: Tel 0748/202177, 0728/003263.

► Ardeldean cu experienta internationala in evaluare, organizare, reorganizare, administrare ferme agricole, va poate ajuta sa aveti o ferma agricola moderna, rentabila. Telefon : 0746/924716

Îți publicăm GRATUIT anunțul de MICA PUBLICITATE

Anunțul tău: .....

Informatia

PROMOVAM NORMALITATEA

Editori Coordonatori: Mariana Cioloboc mariana@infoms.ro Eliodor Moldovan doru@infoms.ro	Senior Editor: Mugur Gorea mugur@infoms.ro	Mkt/Publicitate Dan Săbădean marketing@infoms.ro	Difuzare 0728163508 ISSN:1841 - 530X
Redacția Cora Muntean Eugenia Kiss eugenia@infoms.ro Mihai T. Nașca mihai@infoms.ro Loredana Cofari loredana@infoms.ro Ionel Albu ionel@infoms.ro Smaranda Fărcaș smaranda@infoms.ro	Titus Ilovan titus@infoms.ro Secretariat Claudia Zăhan Layout Eliodor Moldovan	Str Arany Janos, nr 35. tel: 0365-804.814 www.infoms.ro office@infoms.ro Firma editoare, SC Informația SRL, nu răspunde juridic pentru conținutul editoarial. Semnatarii fiecărui articol în parte răspund individual. Tipărit la SC Palatino SRL, Singeorgiul de Mureș, tel: 319.930	

În baza acestui talon primiți GRATUIT o pâine neagră DONA de 500 gr. numai de la magazinele DARINA

Informație pe pâine

Cumperi **Informatia** primești o PÂINE

Decupezi TALONUL

Telefon DONA 0745661317

DONA BRUTĂRIE VOINICENI

GRATIS

DECUPEAZĂ TALONUL

Informație pe pâine

24 decembrie 2008 - 7 ianuarie 2009

Acesta este un pamflet și trebuie tratat ca atare

..Ildi a făcut poc cu Boc..

Zis și făcut, ne-am decis să mergem la București. Eu am un card la hotel Marriott, făcut de nepoata mea, desigur insinuare subtilă să o mai scutesc de prezența mea, așa că le-am făcut și Ioneascăi și lui Ildi invitația să petrecem câteva zile în capitală.

Doamna **Popescu**

Ildi era de-a dreptul timorată deoarece ea nu a fost decât înspre vest, de la Cluj încolo, iar pe Ioneasca a lăsat-o rece având în vedere că Ionescu i-a spus clar că are buget de austeriate. Popescu a fost puțin mai darnic și s-a și oferit să ne ducă până în eurogara din Sighișoara, unde ne-a basculat în două secunde și a făcut cale întoarsă. Numa bine să aflăm că trenul către capitală are întârziere. Intrăm în restaurantul, repet, al eurogării și ne lovește un miros de pișat amestecat cu bere și usturoi, noi fiind date cu Chanel și îmbrăcate în vizoane. Ne punem la o masă și suflăm firimiturile de pâine și coji de semințe rămase de la niște indivizi care păreau că tocmai au dat o spargere. Lângă masa noastră erau două producătoare amărâte rău. „Fă, să nu vă pună dracu să vă băgați peste noi că vă spargem mecla”, zice una cu glas dogit și cu rujul întins pe lângă buze. „Taci tu, nu vezi că astea sunt doamne, ce te bagi?” o apostrofează cealaltă, cu ciorapi negri de plasă, cizme albe cu flecurile roase demult, geacă roz și blondă. Ildi ne face semn că nu mai rezistă și ieșim pe peron. După ce înghețăm bine, vine trenu' și nimerim într-un compartiment cu două tinere pensionare care discutau despre rețete. „Așadar pentru cremă pun trei linguri de zahăr pudră,

unt topit și cacao. Le amestec în baie de aburi și torn peste foi”, spunea una. Cam până la Brașov tot așa au ținut-o, cu aceeași rețetă. Până la urmă Ioneasca s-a infuriat atât de tare, încât i-a scris rețeta pe o foaie și i-a dat-o. Femeile au tot încercat să intre și cu noi în vorbă, însă Ildi se prefăcea că nu înțelege românește, iar Ioneasca le-a tăiat-o din scurt, că nu este dispusă să lege conversații și prietenii în tren. Eu mi-am scos revistele mele gloss și am studiat cu interes ce fac vedetele noastre. Greșită manevră: cele două au lăsat baltă bucătăria și au început să discute despre vedete.

Am ajuns în sfârșit la București. „Fetelor, ochii și poșetele. Vedeți că pe aici se fură rău de tot. Nu scoateți telefonul nici moarte că e posibil să vi-l smulgă hoții chiar din mână. Nu discutați cu nimeni și vă țineți după mine”, le fac eu instructajul. „Aoleu, madam Popescu, dar în ce lume am venit? Aici e chiar ca în junglă?” întreabă Ildi. „Chiar mai rău, Ildi”. Oftează și se lipește de mine de mi se face milă de ea și uit de toate hârjonile ei cu Popescu din trecut. În fața gării o mulțime de șmecheri cu taxi, care se oferă să ne ducă. Mă orientez către unul cu firmă și cu tarif și oricum îl mai întreb o dată de tarif. O rog pe Ildi să nu scoată nici un „ioi” sau „no”, ighen cu atât mai puțin și o angrenez pe Ioneasca într-o discuție cu accent de București să creadă șoferul

că noi am fost în provincie în vizită, nu că locuim acolo. Altfel riști să te ducă prin Giurgiu sau să te ocolească până îți vine rău. Nici nu coborâm bine că Ildi răbufnește. „Madam Popescu, io chiar nu înțeleg. Dacă eu trebuie să țin gura câteva zile, atunci io merge acasă. Ce Istenem e aici? Junglă”. Biata față de nervi uitase și românește. „Ildi, te rog frumos, numai în taxi, căăștia sunt mari bandiți. Dacă văd că nu ești din București, îți iau ultimul bănuț din buzunar”, o liniștesc eu. „Ioi, Istenem de știam nu veneam”. „Lasă Ildi că uite, mergem la Marriott și acolo sunt tipi foarte mișto, dar mai ales bogăți”. Intrăm, ne cazăm, toate trei într-un apartament, că atât am pe card. Ildi se oferă să doarmă în sufragerie, așa că eu și Ioneasca vom împărți un pat imens. Ne schimbăm și coborâm că Ildi ochise deja niște bucăți, unul și unul. După ce a tăcut tot drumul, Ioneasca ne convoacă la o ședință. „Eu nu știu ce vreți voi să faceți, dar eu vă anunț că nu ratez nimic. Dacă se întâmplă ceva și îi raportați lui Ionescu, jur că vă pun gândaci în casă, praf de scărpinat, vă inund și, mai presus de orice, mă împrietenesc cu Lenuța. Clar?”. Clar ce să facem, mai ales că și eu aveam cam aceleași gânduri.

Coborâm noi frumos în hol și Ildi își ia un aer aristocrat, cum e ea topmodelă, când deodată o văd căzând pe burta. O ridicăm, ea înjură pe unguște și mai să facem infarct. Sub Ildi era Boc. „Aoleu. Aszt a mindenit. Ce dracu, domnu Boc, nu umblați ridicat în picioare! A dracului de treabă. V-au căzut ochelarii?” Ildi era furioasă, Boc nu vedea nimic, Ildi i-a găsit ochelarii agățaiți în dantela de

sus de la ciorapi, era acolo un talmeș balmeș, toată lumea se adunase în jurul nostru; recepționerii, cameristele și mătre d'hotel se stricau de răs. Iar Boc o luase pe repede înainte așa cum vorbea el înainte de desemnare. „Lasă, lasă că știu eu, ești pusă de Marko să atentezi la securitatea mea. Să vină SPP-ul, să vină cineva să mă ajute să scap de terorista asta”, striga premierul. „Domnu Boc e bine dacă vine SPP-ul, dar să vină mai mulți, să am de unde alege. Haideți, domnu Emil, suntem ardeleni, cum să mă pună Marko? Mie îmi sunteți tare drag”, îi spunea Ildi în timp ce îi ștergea ochelarii cu fusta, ridicată suficient cât să facă Boc ochii cât cepele. Dintr-o dată Ildi răcnește cât o țin puterile și îl pocnește pe Boc peste

chelie. „Perversul dracului, când erai mic numa de asta te ocupai, te uitai sub fustele fetelor. Nici acum când ai devenit prim ministru nu te astâmperi?” urla Ildi suficient cât să se adune lume și mai multă. „Te rog frumos cucoană, nu mai face atâta gălăgie, că ne trezim aici cu toți paparazzii din București”, încerca să o liniștească un tip din staff-ul lui Boc. A dracului ungușoaică, nu o credeam în stare să recurgă la astfel de stratageme, dar uite că ne-a dat clasă. După ce a discutat puțin cu tipul s-a întors, i-a pus lui Boc ochelarii pe nas, s-a aplecat și la pupat pe frunte. „Pervers mic ce ești”, i-a zis ea și l-a prins cu degetele de fostele fălcută, de pe vremea când era grăsunel. „Fetelor, haideți la Unirea la shopping. Buget nelimitat. Putem cheltui cam cât ar fi mărirea salariilor la profesorii din Tg Mureș”, ne-a anunțat ea triumfătoare. Cum să nu o iubești și apreciezi pe femeia asta? Uite așa am petrecut o săptămână de vis. Detaliile, în numărul viitor. Pentru domnul Boc o dedicație:

Pe o stâncă neagră, într-un vechi sătuc, chiar într-o căsuță, lângă un pătuș, plânge și suspină o bătrână mică, care are fiul cât un puștiulică. Căci la guvernare fiul ei iubit a plecat aseară și n-a mai venit. Celularul sună noaptea jumătate. Nu-i semnal, și totuși:

– Oare cine-i, frate?

– Eu sunt, bună maică, fiul tău dorit, n-a mai mers Taromu' și n-am mai venit. Sun din Capitală, voi fi premier. M-a numit chiar Zeus, sunt timonier. Căpi-tan e dansu', e ca la armată. Mica mea oștire fuge sfărâma-tă. Vine criza, foamea, oamenii mă-njur. L-am servit pe dansu', m-a mâncat în cur.

De Ville's PIZZA
str. Arany Janos
0265-219693

DONA
BRUTĂRIE
VOINICENI
www.infoms.ro/vip

TELEVIZIUNEA MUREȘENILOR
ACUM SE ÎNTÂMPLĂ,
ACUM AI AFLAT!
www.tvmures.ro
ȘTIRILE prezentate de **NADIA ȘANDOR**
de luni până vineri: 18:00 19:30 23:00